Ն 7076 | 1908 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 14-27 | ՃՈՒՄԱ. | 3 ԶԻԼ. ԳԱՏԷ 1326 | 14 ԹՇՐ. ՍԱՆԻ 1324 | 24ՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՕԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՖԱՎԱ ՎԷԳԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ
ՍԱՏԱՐԷԹ ԳԱՊՈՒՍԸ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ
Ն. 49

Կազէթայա այիտ մէվատտ հագգընտա սահիպը իմթիյազա միւրաճաաթ օլունուր։ Սահիպը իմթիյազըն իմզասը վէ կազէթանըն մէօհրը մախսուսըյլա մաթպաանըն մաթպու մագպուզլար Թէէտիյաթը եալընըզ միւթէպէր վէ մէչրու օլաճագ տըր։

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ

جريدهٔ شرقيه
ديكران حيوه‌لك ١٢٩٣
سنه‌سنده تأسيس ايتمش‌در
صاحب امتيازى جيوه‌لكيان

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÈLÈGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la Sublime Porte
No. 49

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Բէլէտի օլարագ	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	150 ղր.	80 ղր.	45 ղր.
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻՅԷ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.

Մէհրիւյէ 20 ղրուշտուր

20 ԲԱՐԱ

ՄԻԼԼԷԹՃԷ ԱՀՎԱԼԻՄԻԶ

ԹԻՖԼԻՔԻՍՏԱ, ՌՈՒՍԻԱՏԱ, ԱՃԷՄԻՍԹԱՆՏԱ ԷՐՄԷՆԻ ՈՒՆՍՈՒՐԸ

Պոլսոտան էվվէլ կազէթամըզ սիւթունլարընը միլլի վէ խարիճի մէգալաթը Մուհիմմէ իլէ Թէզեին էյլէմիշ պուլընան մաարուֆ մուհարրիր Պէլէկեան Տիրան էֆ. պալքանլըգի սէյլէվհա իլէ մուհիմ պիր պէնտ գալէմէ ալմըշ օլմաղլա, պէնտը մէզքիւր հարբնքի նիւսխէմիզտէ նէշր օլընաճագ տըր։ Միլլէթիմիզ ունսուրընըն իւչ հիւքիւմէթտէքի ահվալինի բէք վազիհ վէ քէմալը մուտագգըգանէտէ իղշահ էտիլմիշ օլան իշպու պէնտը մուհիմմի օգույանլարըմըզըն պիլխասսա նազարը տըգգաթլարընա հէվալէ էտէրիզ։

ՄԷՊՈՒՍ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆԱ ՏԱԻՐ ՊԻՐ ԳԱԶ ՍԷՕԶ ՏԱՀԱ

ՎԱԶԻՖԷԼԷՐԻՆԻ ՊԻԼՄԷՅԷՆԼԷՐԷ ՏԷ ՊԻՐ ՊԱԳԷՇ

Մէպուս ինթիխապը հագգընտա բէք չօգ չէյլէր եազըլտըղը հալտէ, տահա տէյիլ էհալիմիզին գըսմը ազամընըն, իլա թարիֆ իտէնլէրտէն չօգլարընըն տախի մալիւմաթը թամմէլէրի օլմաւըղը անլաշըլմագտա տըր։

Հիլէ ինթիխապաթտա Ռումլարըն կէօսթէրտիքլէրի սայ ու ղայրէթ վէ ֆաալիյէթի էվվէլճէ վազիֆէլէրինի թէճավուզ կիպի թէլագգը իտէնլէր՝ պիլախէրէ անլէրէ հագգ վէրմէկէ պաշլամըշլար։ Օլ վագըթ Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթի Թարաֆընտան իտիլէն նէմինիլի վատլարտան իթիմատը գավիյէ մալիք օլարագ մուգապէլէի նութգ իլէ ըղհարը չատըմանի էյլէյէնլէր՝ պիլախէրէ օլ նէմինիլի վատլարըն պինտէ պիրինին պիլէ իճրաաթընը կէօրմէտիքլէրի թագտիրտէ, պիզի ինանտըրըյորլար, պիզի ալաթմըշլար տէմէյէ պաշլատըլար։ Պազըլարը տա՝ պու կիպի պիրի պիրինէ կիւան ուրար, կեան ույմազ, պազէն հագըը, պազէն հագսըզ. պազը տէֆա մուսադուլ վէ էքսէրիա ղայրը մաազուլ տահա օլընան պէյանաթլարտան տօլայը, քէնտիլէրի տէ պիր չէյ եազմըշ, քէնտիլէրի տէ պիր իթիֆատէ պուլընմըշ օլմագ արզու վէ հավէսիյլէ կազէթա սիւթունլարընը իմլա իտէրճէսինէ՝ նէգ. միւրէքքէպլէրինի միւթէմատիյէն օլարագ, միւթէճէյա նէվինտէն մէզալէլէր Թահրիրի ղայրէթ վէ խըրամէթինտէ պուլընմագտա պաշլամըշլար։

Արզու, հավէս, չայանը Թահսին, ամմա էմէք, զահմէթ տէյէրլի մի, տէյիլ մի, ճաի սիւալ տըր։

Սէրլէվհալարը վէ իմզալարը օգուտըգճա մէհիուն վէ միւֆթէխիր օլըյօրըզ. լաքին հէրիսինին տէ պէյանաթը ճէմ իլէ պիր եէրէ կէթիրիլիպ, պիր խիւլասա, պիր նէթիճէ չըգարմագ իսթէնիլիրսէ, պիրիսինին եազտըղը, տիկէր պիրիսինին եազտըղը ֆըգըալարըն թէքրարընտան իպարէթ իտուկի անլաշըլըր։ Մէգալէ, պէյանաթ, միւթալէա տէտսիկիմ եասար օղշամալը տըր։ Եսասընը, էսալալըը, վէ էսալալը մուճիպ սէպէպինի թահգիգ վէ թէտգիգ իթմէյինճէ եալընըզ ասար վէ նէթայիճի զահիրէտէն իտիլէն պահս՝ էքսէրիա վէ նաթիճա տարմա սասէ վէ ատի գալըր։

Ռում՝ եասասա տըր։ Եսասատան պիլաապէր օլարագ սէօյլէնիլէն սէօզլէրին քեաֆֆէսի տէ եա չուլուտան պունտան թօբլամա օլուպ սարֆ իտիլմէքէ իւզրէ Էօրթիւք (պալքէօր) սէօզլէր տիր, եախուտ էքսէրալը ումումիյէտի մագուլէյէ Թամպիգ իտիլմէյէն վէ սըրֆ զարիհաի չախսիյէտէն նէշէթ իտէն պիր պէյանաթ տըր։

Ջաննըմըզճա իքի ճիհէթտէ տէ իշ ղալը սիւթինտէն, վէ իֆաթէի էվգաթտան պաշգա պիր չէյ հուսուլէ կէլմէզ։ Պրուսա սանճաղընտան հաթթա վիլայէթտէն՝ Իսլամտան ղայրը մէպուս ինթիխապ օլընմամասը տիւյէ թէքրար, թէքրար եազըլըյօրըզ։ Ինթիխապըն պէօյլէ օլմասընըն վէ օլաճաղընըն տա սէպէպլէրի կէօսթէրիլիր. ֆագաթ մատէմքի թէքրարտա պիր մուհաքքէնաթ կէօրիւյօրլար, իշթէ սիւալ իտէլիմ հինէ, ինթիխապըն պու սուրէթ լէ նէթիճէլէնտիկինին սէպէպի նէ՞ տիր։

Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինին վատընտա պուլընմամասը մը, եօգսա Ռումլարըն վէ Էրմէնիլէրին գայթըսըզ պուլընտուգլարը մը տըր։

Ճէվապ.—Նէ՛ օ տըր նէ՛ պու տըր։ Սէպէպի՝ միւնթէխիպը սանիլէրին միւխթէլիֆ ատէտլէրինտէ արամալը տըր։

Միսալ օլմագ իւզրէ, եալընըզ Պըրուսա սանճաղընըն ումում միւնթէխիպը սանիլէրին ատէտինի աթիտէ եազալըմ։

Իսլամ 114, Ռում 35, Էրմէնի 17, Եահուտի 0, ճէմաան 166։

Շիմտի, ղայրէթ, ղայրէթ իտէլիմ, մէպուս ինթիխապ իտէճէյիզ։ Ֆարզ իտէլիմ քի Ռումլար՝ եալընըզ Ռումնամզէտլէրէ րէյ վէրսինլէր վէ Էրմէնիլէր տէ՝ Էրմէնիյէ։

Տէյիլ մի՞ քի, Ռումլարըն՝ խարիճտէն րէյ գազանմայարագ, 35տէն, վէ Էրմէնիլէրին իսէ 17տէն զիյատէ օլմայաճագ տըր։—Պէօյլէ օլմազ. պիր ազ զիյատէ չալըշմալը տըր. Ռումլար իլէ պիրլէշմէլի։ (Պիրլէշմէքտէ գօլայ տըր տէյէլիմ) վէ իքի իմէ (պիրի Ռում, տիկէրի Էրմէնի) զիյատէ գազանտըրմագ իւզրէ Թէտպիր տիւշիւնէլիմ։ Տիւշիւնտիւք վէ մուվաֆֆագ օլտըգ ատտ իտէլիմ։

Նէթիճէ՞. —35+17=52 րէյ օլուր։ Տիմէ՛ք տիր քի, չու հալտէ, չու հիսապլա նէ գատար տա չալըշըլսա նէթիճէտէ ֆարգ կէօրիւլմէզ։ Նասըլ քի Ռում նամզէտլէրինտէն Կէմէնկլի Բինաչի էֆ. 53 վէ Սաքիւան էֆ. Կուրտիկեան 22 րէյ գազանմըշլար իտի։ Ֆագաթ էքսէրիյէթի գազանան 4 իսլամտան (պիրինճիսի 166, իքինճիսի 139, իւչիւնճիսի 125, տէօրտիւնճիսի 73 րէյ) պաշգա, պէշինճիսի տէ զանն իտէրսէք Իսլամ օլսա ալթընճըսը Բինաչի էֆ. օլմուշ տըր։ Սայ ու ղայրէթէ կէլինճէ Ռումլարըն պի հագգըն չալըշմըշ օլտուգլարը վէ Էրմէնիլէրին իսէ գայտսըզ պուլընտուգլարը իսթիսալ օլընա պիլիր. վագըա նէթիճէտէ հէր իքիլէրին տէ գազանտըղը պիր տիր։

Պիր տէ նազարը տըգգաթա ալընաճագ նօգթա չու տըր քի, կէրէք Ռումլար վէ կէրէք Էրմէնիլէր՝ Իսլամլարա գարշը ֆարգլը պուլընմամըշլար։

Սէօզլէրիմէ սէպէպ իթմիշլէր տիր։ —Խիւլասա, նէ՛ եապմալը իտիք քի,՝ Խըրիսթիյանտան տա մէպուս պուլընսա իտի։ Իսլամլար իլէ պիրլէշմէլի վէ օնլարտան տա րէյ գազանմալը տըր, տէնիլիյօր։

Պազըլարըն իթիրազը օլարագ պաշէտէ զիքր իթտիքլէրիմիզի ունութմայալըմ։ Իսլամլարտան տա րէյ գազանմագ իւզրէ Թէմաթիի էֆքեարտա պուլընըլմըշ վէ վատ ալընմըշ իտի։ Հալպուքի, ինթիխաթ զէմանը հալիւլ իտինճէ վատլար սույա տիւշտի։ Շիմտի սօրարըզ քի, զուսուր վատ իտուպ իճրաատա գայտսըզ օլանտա մը՞, եօգսա վատլարը իթիմատ իտէնտէ մի՞ տիր։ Ճէվապը վէրմէքտէ օլտուղընըզ հալտէ, պիզ հէր իքիսինտէ տէ մէսուլիյէթ թէրէթթիւպ իտէճէք զուսուր պուլընմատըղընը պէյանա միւսաարաթ իտէրիզ։ Վագըա օլան զուսուր մանէվի տիր։ Հէր նէ գատար հագգ ու ատալէթի Թանըրըզ, հագգտան, ատալէթտէն պահսա պաշլարըզ վէ պունտան տօլայը արթըգ էսկիսի կիպի պիզի մէնֆալարա կէօնտէրէն, գաարը տէրխայա աթան եօգ տըր տէյու իֆթիխար իտիյօր իսէք տէ, տահա, տահա մանէվի զուսուրլարը Թանըյամալար էնտէր տիր։

Պիզճէ իզֆալ իտէնտէքի զուսուր նէ՛ իսէ, իզֆալ օլընան տա այնը տըր, վատ իտէն տէ՛ նէ իսէ, իթիմատ իտէն տէ պի այնըսի տիր։

Պինաէնալէյհ, ինթիխապ մէսէլէսինտէ նիզամըն մէառւլ կէօրիւլմէքէ պիր նօգթա պուլունմատըղը թագտիրտէ, արգույա, մէյլէ, վատ վէ նիւֆիւզէ գարշը նէ՞ սէօյլէրսէք, մուճիպը իսթիֆատէ օլամազ։

Ասճագ, մէպուս ինթիխապաթը հագգընտա իթիրազ, սըզըլթը օլմամագ իչին, պիր գաչ տէֆալար թէքրար իթտիկիմիզի թէքէրտէ իտէրիզ քի,

«Ինթիխապ նըզամնամէսինին թատիլի լազըմ տըր»։

Պու տա Մէճլիսը Մէպուսանա այիտ պիր մէսէլէ տիր։ Պու հագգտա պունտան պաշգա տէօզ սէօյլէմէք պիզճէ չիմտիլիք զայիտ տիր։ Զիրա ուխուվվէթ կէօնիւլէ, մուսավաթ հիսսայա վէ ատալէթ իսէ նըզամա պաղլը տըր։ Եալընըզ հուրրիյէթ մուայյէն պիր ճիհէթէ մէրպութ օլմամալը իչին պազէն լիսան վէ գալէմ իլէ պիրլէշէրէք չունըն, պունըն վազիֆէսինէ միւտախէլէ գըլմամ իտէր։ Պիլմէյէնէ՝ վազիֆէ հագգընտաքի վէրէճէյիմիզ տէրս՝ չու օլապիլիր։ Վազիֆէ մուգատտէս տիր. վազիֆէյի թէճավիւզ նէ գատար մուճիպը չիքայէթ իսէ, վազիֆէտէ կէրի գալմագ տա այնի տէրէճէտէ չիքայէթ տիր։ Վազիֆէսինէ միւտախէլէ իթտիրիւպ տէ՝ մէնֆաաթը չախսիյէսի իչին սիւքիւթէ մէճպուր օլան՝ աճիզ տիր, տէյիլ աճիզ, հաթթա տէնի տիր, տէյէպիլիրիզ։

Ս. ՏԻՐԿԷՐԵԱՆ

10 Նոյմ. 1908 Պրուսա

ԳԱՅՍԷՐԻ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

Իսթիպտատըն ճէհր ու րէնճէլէրի ալթընտա էզիլմիշ վէ արթըգ գօրգը սինիրլէրինէ իշլէմիշ Էրմէնի միլլէթի չու պիր գաչ կիւնլէրտէն պէրու էվվէլքի հալտէն զիյատէ ըզթըրապա տիւշար օլուպ, քեաֆֆէի հուգուգ զայիմալ վէ նամուսըմըզ իխլալ օլմագտա իսէ տէ, պիր կիւն խալաս իճրա օլուր իւմիտիյլէ չէհրիմիզ Օսմանլըլարընը պէօյիւք կէօրէրէք իթմամ վէ սապր իթմէքտէյիզ։

Գայսէրի էշգըյալարը քիւրտ պէյլէրինին տասընը վէրմէկէ պաշլատը, զիրա էվվէլճէ պիր Էրմէնի հիչ օլմազսա ըշվաթլա քիւյի հալ հագգընը զահիրէ չըգարըր իտի, ֆագաթ չիմտի ըշվաթ ալամաարըզլարընտան նաշիթէհասսիւպանէ ատավէթլէ, զուվվէի էօրֆիյէ իճրա իթմէկէ վէ նիչէ աղալարըն վէ խաթիպատա ճանիլէրինին գանահաթըըզ պարպարլըղընա զուրպան կիթմէքտէյիզ։

Իսթիպտատ էօլտիւ զանն իտիյօրըզ, ֆագաթ գօրգուսընտան կէօզ եումմագտա, էֆքեար ույանըգ իճրա իտիյօր, գօմիթէլէք հիւր օլտը, Էրմէնիլէք իթթիրաատան խէլաս օլտը զանն իտիյօր իտիք, ֆագաթ հուրրիյէթտէտէ Էրմէնիյի էզմէկէ պիր բըլան Թուլթու իսթիպտատ մէմուրլարը։ Հէր քիմ էհալի եա մէմուր եա պիր վուգուաթտան տօլայը չէքվայա կիթսէ, չէքվայա կիտէն վէ իսպաթ իտըրգ իտէն քիմսէլէրի եախօտ քէնտի էմրլէրինէ գարշը կէլմիշ հէր հանկը Էրմէնի օլուր իսէ օլսըն, այնի մէսէլէյէ իտիալ իտուպ՝ խապէրի օլմատըղը հալտէ, սիզ սայլէսը մէմլէքէթի իխլալ իտիյօրսընըզ եազըը գարասըյլա հէման թէվգիֆ իթմէք, իթալէի լիսան վէ տարպ՝ վագը օլմագտա տըր։ Շէհրիմիզ գօմիսէրի Սապիթ էֆ. տախի հուրրիյէթէ հէմին չարթ իլէ մէմուրիյէթտէ գալըմըշ իտի, օ տախի էհալի կիպի կէչմիշ հուրրիյէթին կէչմիշ հէմինինէ գարշը հիչ պիր կէօնա մէսուլիյէթ աղ լընտան կէչիրմէյիպ ատըրըզըն Սարգիս Կարապետ օղլըը սիզէ գապահաթ իլֆազընը իսթիմալ իթմէսի մէչրութիյէթէ գարշը օլտըղընը զիքր իլէ պէօյլէ-սի օսմանլըլըզըն չան ու չէօհրէթինէ խալէլ կէթիրէն մէմուրլար ազլ օլընմալը տըրըզճա տօլայը պէրքէմալ օլմագ։

Եէնի պիր վագաա տա Բէնտիրլիլէրին ուչագլարը վէ անլէրին մահալլէ մուխթարը պիրիքիպ Թահսիլտար Հիլմինին զապիթ վէ ժանտարմալարը միւխլիսթէչվիք իտէրէք, Էրմէնիլէրին գարը վէ գըզլարընը տաղա չըգարաճագլարը, պաշգա հագարէթլէրի մէչհուլ պիր սիւրէթտէ թէտբիր վէ թէսխիրը գըլընարագ Նազար աղայը կէօնտէրիրլէր, պաշա հաղրէթլէրի մէսէլէյի անլայընճա հէման գօմիսէր էմը իտէր. մաղնունլարը տէրտէսթ իթմէք իչին։

Գօմիսէր էֆ. րէֆիքլէրի իլէ Նազար աղա պէրապէր մահալլէյէ կէլիպ իսթիփալըն էօնիւնի ալմայա ղայրէթ իտէճէք էէրտէ իսթիֆսար օրատա ճինայէթ վագը օլընճա ումուրը տէյիլ։ Թահսիլտար Հիլմինին գարտաշը էվլէնտիրի միւնասիպէթի իլէ տիւյիւն էվինէ կիտէր, մէմուրիյէթինէ, հաթթա իսլամըղընա ֆարզ օլմայան միւսքիրաթ իսթիմալ իլէ Հիլմիյէ մէսէլէյի անլաթընճա զաթէն Բէնտիրլիլէր Թահթ հիմայէսինտէ օլտուղընը անլատըգ վէ էսասէն Թէչվիգ իտէն քէնտիսի օլմաղլա գօմիսէր էֆ. բաղընըն գատէհլէրին տիւրիւն եապմայա միւվաֆագաթ էտէր. Պու մէսէլէյի անլաթընճա պէլէտիյէ տէօրտէ ֆիքրինի իֆշա իտէն Սավաշ էֆ. իլէ պէրապէր գըլընմըշ Ամալիա էֆ. էֆէնտիլէրի վէրէճէյի ճէվապ ումումա...

Գաթէլէրինին տիպինի սիւալէ իքէն մէսէլէյի ֆէլաքէթինէ գըլընմըշ վէ Էրմէնիլէրին գարտաշլարը օլտուղու տէնիլէր։ Պիր պիրինէ գարշը ըշթէճէ Բէնտիրլի ճէմաաթըն կէօրմէտիքլէրի պէյանաթ մէսէլէ օլարագ մէմուր տէյիլ, ումումիյէթլէ իխթիլալ ասարը տէյիլ. Պէրքեմալ Նազար աղայը կէօնտէրէրէկ պարըշ իթմէք իչին, ազլ օլընմալարը լազըմ տըր.

Պոլսատա խալղ պիր նէֆէր Թէհլիքէյի տաֆ իթմէյի չէհրիմիզ վալիսինէ պիլատէֆա միւրաճաաթ իթտիլէր, 5—6 կիւն մահպուս գալտըլար։

Պուրատա խալահաթ եօլընտա տօղրըսը միւտաթի մաղնունըն օլմագ գանունը չըգար. պու գօմիսէր հագգընտա էնգար վալիսինէ Սըվաղտան կէլիպ կէչէր իքէն չէքվա օլունմուշտա մէմուր իւչլէրինէ գարշըմայան ֆէվագալ ալընմըշ տըր։

Հէր նէ տէ օլսա, գանունը քեամիլէ հաալ իթմէքտէյիզ քի պու մէչրութիյէթ պիր կիւն զուլմա մուգապիլ, ատալէթ օ եաարէթէ մուգապիլ հիւրրիյէթ Թէֆրիգաթա մուգապիլ միւսավաթ հուսուլ կէթիրէճէք. ֆագաթ Թէէսիւֆ իտէրիմ քի պիզի պու սաաթէ Նայիլ իտէճէք պիր գուվվէթ վար իսէ օ տա Մէճլիսը Մէպուսան վէ Մէճլիսը Մէպուսանըն տահա պիլ դիւտէ պիր կէօչէ Աստանէ Մէհրիթէ չախսիյէթ ֆարք Մէճլիսը Մէպուսանտա պուլունան նիզամնամէլէրէ պիր իթիրազը Թէտգիգ վէ Թէտպիր իթմէք տէյիլլէր օլաճագ, նէրատէ պուլունուր իսէ եէրի խալի տէյիլ, պալէսագ վէ չօգ պիր գուրպան կիպի գանուննան տահա պիր կէօպէկէ նէֆսի կանշէր գուրպանըն ուզաթալարը ճէզայէ եազան եապըլ չէյ տէյիլ, ման, ճէզա վէ մուգապիլ ամմա գիլլէթինէ գազանըլմագ պարէքէթսիզ վէ խալա Մէպուսանըն կիթմէտիքլէրի պիլ, ճէմաթ գանունը խէլալ ճէզալանտըրըլմագ իւզրէ ումումիյէթէ տօղրու մէմուրլար վէ խըրսըզլար նէլէր եապամազ. ֆագաթ վաթանտաշլարըմըզ մաաթէմքի հիւրրիյէթէ Թէճավիւզ նաչիյէ օլմազ, հայաթըմըզը տա պիր մէպուսըն կէրի գալ մասընտա կէօրիւյօրըզ։ Պէլէտիյէ մահալլէլէրի Թագսիմ իտէր իքէն Թալաս կիպի էհէմմիյէթլի պիր գարիյէտէն 10 միւնթէխիպի սանի չըգըպ 5 Իսլամ, 5 Էրմէնի օլաճագ իքէն, Էրմէնի մահալլէլէրինի Իսլամլըզա իլհագ իտէրէք 10 Թանէ միւնթէխիպը սանի Իսլամ օլուպ տէյիլ քի Մէպուսանըն էհէմմիյէթինի անլաշըլըրըմտան, իլլա

Պիւթիւն Մակէտոնիա պէօյիւք պիր ինթիզամ չէպէքէսի հալինէ կէլմիշ իտի։ 30,000 քիչի հարպ իտիյօր, Թիւրքլէր եալընըզ չէհիրլէրէ հաքիմ պուլունըյօր իտի։

Պէօյլէ պիր հարէքէթ, խալգըն պէօյիւք գըսմընտաքի սամիմի արզույա մուվաֆըգ կէլիր, վէ իյճապը կիպի Թէրթիպ իտիլմիշ պուլընըր իսէ եա չար չարուգ մուվաֆֆագիյէթլէ նէթիճէ պուլուր, եա Թէմամէն պօշա չըգար. 1885 Ֆիլիպէ իխթիլալը, հիչ պիր մուխալիֆէթ կէօրմէքսիզին մուվաֆֆագիյէթլէ նէթիճէլէնմիշ իտի։

1902 վէ 1903 իխթիլալլարը պունըն գատար օլմատը, րէյիսլէր արասընտաքի զըտտիյէթ, պիրպիրինէ մուխալիֆ բրօպականտալարը այըրան րէգապէթ, էէքթիրկէրի ալէյհինտէ հարէքէթ իտէն չէթէլէրին մուխալիֆէթի հիւքիւմէթին իսխան հարէքէթինէ գարշը Թէրթիպ իթտիկի գայտէլէրէ բէք եարտըմ էթմիշ իտի։

Պուլկարիսթանըն Թէրէտտիւտէ տիւշմէյէ պաշլամըշ, Էվրոպանըն Նասիհաթլարընը գապուլէ, Թիւրքիյայա եագլաշմայա, մէյլ իտիյօր իտի։

(Տէվամը)

<56>

ՍԻԱՍԻ ՌՕՄԱՆ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍՊ ԻԹՏԻԿԻ ՀԱԼ

1853-1908

Սէլանիկ, Մանասթըր, Իւսկիւպ, Սէրօզ, Տրամա, Սթրումճա, Մէնլիք վէ Էտիրնէնին տախիլի Թէչքիլաթ իտիլմիշ օլմասըտա, կէօսթէրիյոր քի, Իհթիլալ հարէքէթլէրի եալընըզ Մակէտոնիատա գալմայօր։

Թրակիա աէնիլէն Էտիրնէ վիլայէթինտէ տէ, Թէշմիլ օլընըյօր իտի. պու սէֆէր չիւպհէ, սէֆէր սանճագ տէմէք իտի։

Հէր սանճագ, իքի գազատան միւրէքքէպ իտի, հէր մանճէլէ պուլընան բրօբականտաճըլարա սէրպէսթ իտի. ֆագաթ սէնէտէ պիր տէֆա ումումի գօնկրէյէ պիր մուրախխաս կէօնտէրմէյէ մէճպուր իտի։

Պոլսատան պաշգա, 3 ազատան միւրէքքէպ պիր Թէֆթիչ հէյէթի վար իտի քի, վազիֆէսի գազա գօմիթէլէրինին ահվալը մալիյէսինի գօնթրօլ ալթընտա պուլունտուրմագ գօնկրէյէ կէօնտէրիլէճէք մուրախխասլարըն ինթիխապըընա Նէզարէթ իթմէք, մահպուսինէ մուավէնէթ էյլէմէք, Թիւրք մէմուրլարընըն հարէքէթլէրինի Թահթը Թէֆթիչէ Թութմագ իտի։

Խիւլասա, Էվրոպայը Օսմանիտէ մահքէմէլէրիյլէ, միւսէլլահ գուվվէթիյլէ, իտարէսիյլէ իքինճի պիր հիւքիւմէթ Թէչքիլ օլմուշ պուլունըյօր իտի։

Պու հիւքիւմէթ խալգտան, Թարհ էթտիկի վէրկիլէրի Թահսիլ, իթթաամ իթմէյէնլէրի, հարէքէթլէրինտէ չիւպհէ իտիլէնլէրի մուհաքէմէ իտէր. հիւքիւմէթ իլէրի մէվգիտէ պուլունուր իտի։

Իչթէ Սարաֆօֆ իլէ Թարաֆտարլարը քէնտի բօլիթիգալարընա, պու Թէչքիլաթը ալէթի իճրաաթ իթթիխազ իթմիշլէր իտի։

Պուքրէշտէ Միխայլէվսգինըն գաթլի ճիւրմինտէ չէրիք վէ միւշէվվիգի օլմագ իւզրէ իթհամ իտիլէն Սարաֆօֆ աֆվ իտիլտիքտէ, տախիլի գօմիթէտէն իսթիֆա իթմիշ. րիյասէթէ բրօֆէսէօր Միխայլօվսքի իլէ ժէնէրալ Սօնչէֆ կէչմիշ իտի. ֆագաթ մէվճուտ գօմիթէլէրին գըսմը ազամը պու եէնի բօլիթիգայա Թէպայիյէթ իթմէքտէն իմթինա իթտիլէր իտի քի, իչինտէ եէնի պիր գօմիթէ Թէչքիլ իթմէք. Պու գօմիթէ Սարաֆօֆըն էմր ու Թէչվիգի ալթընտա կիրմիշ իտի։

Խաֆի պիր սուրէթտէ ճէրէյան իտէն վէ պազը տէֆա չախսի Թէսիրաթտա պուլունան պիր բօլիթիգայը հագգըանտա Թային իթմէք, կէրչի միւշքիլ իսէ տէ, ումումիյէթլէ տէնիլէպիլիր քի, Միխայլօվսքի վէ Սօնչէֆ գօմիթէսի հիւքիւմէթին բօլիթիգասընա տահա մուվաֆըգ վէ «Թէչքիլաթը տախիլիյէ» գօմիթէսինին հարէքէթլէրինէ մուխալիֆ իտի։ Հալպուքի Սարաֆօֆ վէ Թարաֆտարլարը իխթիլալճը հարէքէթլէրի մէվզու իլէ իրազէ իթմէք իչին, Միխայլօվսքի վէ Սօնչէֆ գօմիթէլէրինէ տէ Թէվտի ալէյհտարլըգ էտէրէք իսթիսմալ իտիյօրլար իտի։

«Պօլէչէֆ, ֆագաթ, նազարլարը իւզէրիմիզտէ ճէլպ իթտիյիզ» տէօրտիւնճիւ իսէ նէթիճէ իսթիգբալէ կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի։

Իքի Թարաֆ արասընտաքի մուխալէֆէթ սէպէպլէյէ իտի քի, Սարաֆօֆ գօմիթէլէրինին վէ տախիլի գօմիթէնին իւլէրի կէթմէսինէ ֆայտալը օլմագ իւզրէ 1902 իխթիլալընը մէյտանա չըգարմըշ։

Արթըգ իքի ֆըրգա պէրապէրինէ տիւչմէն օլմուչ իտի։

Իքի Թարաֆա մէնսուպ օլանլար արթըգ պօղազ պօղազա կէլիյօր իտի։ Սարաֆօֆ գօմիթէլէրի իլէ տախիլի գօմիթէտէ պունա մուգապիլ 1902 իխթիլալընը, Սէլանիկտէքի տինամիթ հատիսէսինի վէ Էվրոպա բօլիթիգասընըն նազարը տիգգաթընը Մակէտոնիա իւզէրինէ ճէլպ իթմէք վագասընը վիճտանէ կէթիրտի։

1903 սէնէսի եազ վէ սօն պահար մէվսիմլէրինտէ իխթիլալ չէթէլէրի հէր Թարաֆտա հայտուտլաշտըլար, մութթասըլ Օսմանլը ասքէրի իլէ չարփըշտըլար։

Գօմիթէլէր իթթիսաթտա աճէլէ էթմէյէն եախօտ ճանլարը մուավէնէթ չիթթաղ էյլէմէյէն քէօյլէրէ վահչի սուրէթտէ մուամէլէլէր իլէ Թէհտիտ վէրիյօրլար, ասքէրլէր, ժանտարմալար, պաշը պօզուգլար պու էշգըյայը հէր Թարաֆտա Թաագըպ իտիյօր։

Սիլահը օլմայան էհալի պու հիւզութէն պիր չօգ ինթիգամլարա գուրպան կիտիյօր իտի։

Տէրքէն, Ռում չէթէլէրի եա Թէսալիատա, եա Մակէտոնիատա, Օսմ. մէմուրլարընըն խաֆի մուավէնէթիյլէ սիլահլանտըրըլարագ մէյտանա չըգտը։

Պունլարտա չիթաէթ չիթաէթլէ, աթէշէ աթէշլէ գարշը տուրարագ, Էկզարխիսթա բաշի իտիլէն քէօյլէրին Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթլարընը չալըշըյօրլար իտի։

Պունըն իւզէրինէ չէհիր Թարաֆընտա Սըրբ չէթէլէրի կէօրիւնտիւ, Արնավուտլար պու քէշմէքէշ արասընտա բաշթ կէլտիկինի վէրմէյօր։ Ռաաթ կէլիրինի եազմալայօր իտի։

Սարաֆօֆըն Թաազըպ իթտիկի սէն-չէթիլէ միւլքէ ղալէպէ չալըյօր իտի։

(Տէվամը)

թէասսուֆլանէ մահալլէ մըխթար վէ է-
ֆէնտիսինէ գուրա վէրտիլէր. օ տանձիլէր
քի սապանճըր օգումազ պիլմէզ, տա-
խիլը Գոյալըրմըզտան Էմիր Սուլթան,
Իսլիմ փաշա, Թօզ, վէ Սիւլէյման մա-
հալլէլէրի տախի Բումլէզ վէ Իսլամլըզա
խինազ խտիյտրկինտէն 4 գուրա տա
պուրատան ղայպ իթտիք, էվվէլ, պու
թէքնասիլի պէլէտիյէ ազալարը Թա-
ղ.յոս էֆ. Մընտիքեան վէ Յակոբ էֆ.
Սլլահվէրտիեանա վէ բէֆիգլէրինէ պու-
լաճազըզ, ֆագաթ զէման վէ ահվալը
բօլիթիգա անճագ պու գատար հըմայէ
իթտիրէպիլմիշ տտալէթի: Էկէր պիրազ
տահա կէվշէք պուլընըպ տէվրը խա-
թիւպատըն զուլմքէտրլարընա գարշը
ֆոբար իթմէսէլէր խուտ. էմին օլունըզ
քի Էրմէնի միլլէթի Գայսէրիտէ ումու-
րը թիւճճարիյէ, ախլէագ վէ մէտէնի-
յէթճէ պէօյլէ պիր մէվգի իհրազ իթ.
միշ իքէն, պիր գուրա պիլէ գազանա-
մազ խուտք. ազսի հալ քևամիլին հիւր-
րիյէթ վէ ատալէթէ նաիլ օլապիլէխուտք
2 թանէ Խրիսթիյանտան մէյասս անչէ-
պիլիր խուտք. Օսմանլըլար իլէ պիրլէ-
շիրլէք: Զիրա պէյանը թէէսիւֆլէ աէօյ-
լէրիմ քի չէհրիմիզտէ միւսթաղիմ քիմ-
սէլէրէ գրմըրգ վար: Մէպուսըն Խրիս-
թիյան օլտուղընը տէյիլ, խլա իգթի-
տարըլը անչիլէպիլիր օլտուղընը անտըր-
մազ խութէրիմ:

Նիհայէթ Էվէրէք գարիյէսի միւն-
թէխիպը սանիլէրի ակչիլիպ գուրալարը
վէրիլտիրկինտէ, 11 գուրա Ագճա Փայալը
զատէ Բիֆաթ պէյ, 9 գուրա Ֆէյզզատէ
Դալիպ պէյ, 7 գուրա Գալֆաեան Արսէն
էֆ., 3 գուրա Սէյլըճեան Գրիգոր էֆ.
գազանմըշ իքէն, կէօրիւնիր քի պու
գուրալար պայր քիմսէլէրէ ֆայտէլի
օլմատըղընտան իքինճի չէքիլիշտէ Ար-
սէն էֆ. Գալֆաեան 4 գուրա գազան-
տը Սճապա Սրսէն էֆ.նին 3 գուրասը
գաչ լիրայա սաթըն ալընտը: Արթըգ
խչին նէ տէրէճէ հիլէ, խաթըր վէ թէշ-
վիգ իլէ օլտուղընը իդպու վագըատան
անլաշըլըր եա: Արսէն էֆ. Գալֆաեա-
նըն գուրա վէրէն 3 գուրա սահիպլէրի
նէ տէրէճէ իշ պիլմէզ օլմալը քի վէրտիք-
լէրի գուրատան կէրի տէօնտիւնլէր ա-
գըրթըրլա կետտէրէք, հաթթա չէհրիմիզ
իչինտէ ազալար Էրմէնիլէրի չալըրտըպ
սիզ պիզէ գուրա վէրին պիզտէ սիզէ նա-
սըլ քի Էրմէնիլէր կէրէք գօրգուտոն կէ-
րէք խաթըրտան իմամզատէ Էմիր էֆ. վէ
սայիրլէրինէ 8-10 գուրա վէրիրլէր իսէ
տէ, նէ Բումլըզտան նէ Իսլամլըզտան
Արսէն էֆ. Գալֆայանա գուրա չըզմազ.
պու կիպի ումում Իսլամ Խրիսթիյանըն
նազարընտա իգթիտարը զանիրտէ
իքէն պու գապիլ խայինլիքլէրէ տէ
միւլիք իթմէլէրի չայանը թէէսիւֆ վէ
պու տէրէճէ թէասսուպլէք իթմէլէրի
թէաճճիւպէ չայէնթէ տիր:

Գ. Յ. Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱՇՐԱ ԱՀՎԱԼԻ

Բու հաֆթա Սասուն քէօյլէրինտէն
վիրուտ խտէն իքի մէքթուպ ղայէթ
ֆաճիալը վագաալարըն էյան օ Թարաֆ-
լարտա տէվամ իթտիկի իչար օլունըյօր
վէ Գանունը Էսասինին նուրը ատալէթ
վէ հուրրիյէթի հէնուզ օ Թարաֆլարա
աքս իթմէտիկինի պիլտիրիյօր: Բիւրտ-
լէրին էյան օ Թարաֆլարտա Էրմէնիլէր
լուշէրինտէ հագգը հաքիմիյէթի մուհա-
ֆազա վէ Էրմէնի քէօյլիւլէրի իլէ գա-
րըլարը վէ գըզլարը քէօյէ մազամընտա
գուլլանմազա գօյուլըյօրլար: Մէգքիւր
մէքթուպըն միւնտէրէճաթընա կէօրէ,
հոլտ. 12 վէ 13տէ Պօզրքան նամ քիւրտ
աշիրէթինէ մէնսուպ օլան Աչուրի Մահ-
մուտ, պիրատէրի Համզօ վէ ամուճասը
Ապտուլլահ —պունլար Սասունըն մէր-
քէզ քէօյլէրինտէն օլան Գապիլճօզ գայ-
մագամլըղը ղայթիյէլէրի տիրլէր— վէ
հէմշալարը Էրմէնի մէգքիւն պուլընան
Խան վէ Բաշքըննգ քէօյլէրինէ հիւ-
ճումլա քէնտի աշիրէթլէրինէ մէնսուպ
—տէվլէթ վէրկիլէրինտէն մաատա օլան
— խաֆիրլիք վէրկիլէրի Թահսիլէ չը-
գըշմըշլար: Պունլար պու իքի քիւչիւք
չիֆթլիքտէ չալըշան 10—15 Էրմէնիլէր-
տէն քիւէսի 9 գ.ւրգ 45 քիլէ պէյազ
ուն, 40 լիթրա եօղ, 25 գօյուն վէ
սաիրէյի զապտ խտէրլէր: Բու Քիւրտլէր
Էրմէնիլէրին արազիսինի քէնտի մալլէրի
ատտ խտ.պ, Թարլա պաշընա աէնէվի
3—4 վէ հաթթա 5 քիլէ պուղտայ վէր-
կիսի Թարհ իլէ Էրմէնիլէրտէն պու վէր-
կիյի իսթէյօրլար: Ամմա Թարլա է-
քիլսին էքիլմէսին. օ մութթասըլ խա-
թէր:

Բէլքա հէվմը մէզգիւրտէ Պօզը Գանդ
քէօյլիւ պիր Էրմէնի՝ օղլունը՝ Խան
քէօյլիւ Ստեփանըն գըզըյլա նշանլայըպ
500 զըշ.ւրգ օխալան» (պիր նէվ Թրա-
խոմա) վէրմիշ: Բու լայանըն եարըսը
Ստեփանըն Քիւրտ աղասը խաֆիրլիք հի-
սասընա(՞) օլարագ ալմըշ տըր. չիւնքի
զըզ՝ հէր նէ գատար Ստեփանըն իսէ
տէ, սինը զէմանտա տա անըն ազասը-
նըն վէ Թէալլիւգաթընըն քէօյէսի տիր:
Կէօրիւնիյոտէ պու խալան մալլէսինտէն
տօլայը քէօյլիւ Էրմէնիլէր Թիթրազա
ճիւրաթ(՞) իթմիշլէր. պիր տէ պալթա
վէ խանճէր իլէ պաշլամըշ վէ Խանը
Սահակ, Սաֆար, Հէլէն, Ստեփան վէ
Բաշքըննգ քէօյլիւ Թօշօ վէ Յակոբ
մէճրուհ տիւշմիւշլէր տիր: Նէլին ալմազ
իչին Պօզը Գանըլը Էրմէնի իլէ պիրլիք-
տէ 45 գատար քիւրտ իլէ 5 քիւրտ
գատընլար տա Խան քէօյինէ կէլմիշլէր
պունլարըն հաչէսի իչին ֆազլա մէսա-
րիֆէ կիրիֆթար օլան պիչարէ Ստեփան
իլէ Խանը ֆագիր Էրմէնիլէրին հալի
Թասավվուր օլունսուն:

«Խաֆիրլիկին տահէլէրի պաշլըճա
Մօտկան, Խութ, Բանաշէն, Շարգի
Սասուն վէ Կուզ Զայը վէ Շատախըն
պիր գըսմընտա տըր:»

Տիկէր պիր մէքթուպտա տա Մա-
նազկէրտ Թարաֆընտա միւթէղալլիպ
(բռնակալ) Բիզա աղանըն վէ տիկէր
Քիւրտ աղալարըն զուլմ ու Թաատտի-
լէրի օգումանուշ վէ պունլարըն ղասպ
իթտիքլէրի էմվալ ու էչեանըն աէնէվի
պիլանչօլարը կէօսթէրիլմիշ տիր:

ՊԻԹԼԻՋ ԱՀՎԱԼԻ

Պիթլիստէ եաղմա վէ գաթլ ղու-
հուր իթտիկի կազէթալարտա եազըլ-
մըշ օլտուղընտան, Տախիլիյէ Նէզարէ-
թինտէն վիլայէթէ պիր Թէլէկրաֆ չէ-
քիլմիշ վէ վիւքուաթ խտէն ճէվապտա
Գանունը Էսասի խլանընտան աօնրա մու-
ճիպը չիքքայէթ պիր հալ օլմատըղը կի-
պի, խտարէի սապըգտատա վէ հաթթա
բէք չօգ աէնէլէր էվվէլ վուգուա կէլէն
արազի ղավկը կիպի խուսուսաթա ա-
յիտ խտտալարըն մահքէմէլէրճէ խա-
պըթընա ... միւտտէսիլէր Թարաֆընտան
գաթիէն եանաշըլմամագըլըղըն հիւքիւմէթ-
ճէ խտարէթէն մուամէլէ իճրասը իլէ
Թէէմինը հուգուգա չալըշըլտըղը վէ
հիւքիւմէթճէ տէ գապիլը իճրա օլան
մէվատտ միւթէմատիէն Թատգիգ օլընըպ
ղասպ օլունտուղը անլաշըլան էչեա պիր
Թարաֆտան կէրի ալընըպ, հազըրզ սու-
րէթտէ միւտախալէ խտէն արագիէ
միւտախալաթը վազըա մէն խտրտիկի
վէ ատամ էօլտիւրմէք վէ քէօթիւլիւք-
լէր իթմէք կիպի մալիւմաթըն տօղրու
օլմատըղը, պինաէնալէյհ չու հալլէրէ
գարշը պէյան օլունան մէքթուպ միւն-
տէրիճաթը արզուի խալիսէյէ ղայրը
միւսթէնէտ վէ մագսէտը սուի հագգըը
հագգըզը հէր տիւրլիւ միւրաճաաթըն
մահքէմէլէրտէն հիւքմ ալմազա լիւզում
կէօսթէրիլմէքսիզին գապուլի վէ վիւ-
ճուտը օլմայան ղասպլարըն պէտէլէն ա-
լընմասը ֆիքրինէ միւպթէլի օլտուղը
վէ պու սուրէթին ատէմը գապուլի իլէ
տէրքիւար պուլընտըղը արզ օլունմըշ
տըր:

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ.— Պիթլիզ վա-
լիսինին Թէլէկրաֆընը իյթէ պալէատէ
տէրճ իթտիք:

Բու Թէլէկրաֆտա 3 նօգթա վար
տըր քի, պունլարըն ճէվապընը այրը
այրը վէրմէք իգճապ խտէր:

1.— Վալի տէյօր քի՝ Գանունը է-
սասիտէն պէրու գաթլ վէ ղասպ վու-
գու պուլըմայօր: Բու տօղրու տէյիլ տիր.
Մուշտա —քի Պիթլիզ վիլայէթի տա-
խիլինտէ տիր— տահա 3 հաֆթա էվվէլ
ատամ էօլտիւրմէք, զըզ գաչըրմազ կի-
պի հալլէրէ Թէսատիւֆ օլունմազտա
խտտ. Քիւրտ պէյլէրի վէ աղալարը պի-
տիւքլէրի կիպի հարաքէթ խտիյօրլար վէ
մէմուրլար տա բէք կէվշէք տավրանը-
յօրլար: Էօլտիւրիլէնլէրին իսմի պիլէ
պիլտիրիլիյօր. Մուշտա վէ Պիթլիզին
բէք չօգ Էէրլէրինտէ Յուլիս 11տէն էվ-
վէլ իշլէր նէ հալտէ իսէ, նինէ օ հալտէ
տէվամ խտիյօր: Քիւրտ աշիրէթլէրինէ
նէ Գանունը Էսասիի անլաթըլըրան վար
նէ օնլարըն տա անլատըղը վար տըր:
Պիթլիզ վալիսի գաթլը նուֆուսա տէյէ-
րէք, 13 աէնէ էվվէլ օլտուղը կիպի պիր
գաչ եիւզ եախուտ պին նուֆուսըն պիր-
տէն գաթլինի անլայօր սա, էօյլէ հալ-
լէր վուգու պուլըմայօր. ֆագաթ Թէք
Թէք ղասպ վէ գաթլ տէվամ խտիյօր.
վէրկի Թահսիլտարլարը էքմէք բարա-
ալըստան մահրում էհալինին գօյունլա-
րընը, էչեասընը ալըպ կէօթիւրիյօրլար
վէ ղայրիհիւմ, պունլար տօղրու տըր
վէ անճագ մահալլինճէ միւսթաղիլ պիր
հէյէթին իճրա խտէճէկի Թահգիգաթը
իլէ իլէ Թէպէյյիւն խտէր:

2. — Վալի հազրէթլէրի տէյօր քի,
պունլար քէնտիլէրինտէն ղասպ օլը-
նանլարը մահքէմէյէ միւրաճաաթլա
Թէյէճէք հէրտէ հիւքիւմէթէ միւրա-
ճաաթլա խտարէթէն իսթիրտատընը
Թալէպ խտիյօրլար: Բու իչար տա մու-
վաֆըգը հագիգաթ տէյիլ տիր. Մուշըն
վէ Պիթլիզին պիր աէրինտէ պուլըն-
պիր Էրմէնի, պու ֆարգը գանունիյի
նէ՞ տուրլէյէ վէ նա՞սըլ պիլէճէք տիր,
էօյլէ պիր քէօյլի հիւքիւմէթ Թա-
վէ հիւքիւմէթի միւրաճաաթ իչին
պէօյլէ պիր ատամըն պիր իսթիտա եա-
զըլաճագ վասըթասը եօգ տըր, բա-
րասընտա եօգ տըր, արթըգ վէքիլ Թա-
յին իթմէք նէ՞րէտէ գալըր: Պունլարըն
արազիսի ղասպ օլունտըղը վագըթ մահ-
քէմէ գարարը՞ մը ալընմըշ, խայր, հիւ-
քիւմէթ վէ խտարէ օլ վազըթ նասըլ
կէօզ գաբամըշ իսէ, չիմտիտէ օնլարըն
... խօտ պէ խօտ քէնտիսի չա-
լըշմալը տըր, գիրա պու ղասպ հիւ-
մէթին, խտարէնին միւսամէհասը իլէ
վուգու պուլըմըշ, միւշաւիլը տօղրուտան
տօղրույա քէնտիսի տիր:

3. — Վալի պէյ պիր տէ տէյօր քի
«Վիւճուտը օլմայան ղասպլարըն պէ-
տէլինի ալմազ իսթէյօրլար» պու ար-
թըգ հէյսիյէթէն խսթիխֆաֆ պիր խտա-
տըր, եանի Էրմէնիլէրի տօլանտըրըճը
տէյու իթհամ խտիյօր: Հիւքիւմէթին
պարա ալմազ իչին եալանճըլըգ խտի-
յօրլար իմիշ: Պունտան նէ տէրէճէ հիչ
նանըլըաճագը մէյտանտա տըր: Հիչ պիր
Էրմէնի, հիչ պիր ինսաֆ սահիպի Թիւրք
պունա ինանամազ:

Էրմէնիլէր քէնտի մալլէրինէ սահիպ
օլտուզտան աօնրա, արթըգ պաշգա չէյ
Թալէպ օլմազլար: Իսմի պու սուր...
լէ խտարէ օլըման վիլայէթլէրտէ իսլա-
հաթըն նասըլ իճրա օլունաճաղը գօլայճա
անլաշըլապիլիր:

Վալիլէր՝ քէնտի էթրաֆլարընտա
պուլընան տէվրը խտթիպտաան գա-
լըմէլէրի վէ մէմուրլարընըն Թէլգինի
Թահթընտա Պայը Ս.Էյն պէօյլէ Թէլէկ-
րաֆլա ալտաըյօրլար: Պայը Ս.Էյն պէօյլէ
պու Թէլէկրաֆը ճէվապ օլարագ նէշր
իթտիրիյօր: Հալպու քի իշ պէօյլէ պիթ-
մէզ, միւսթաղիլ վէ չայանը իթիմատ
պիր հէյէթը Թէֆթիշիյէնին Անատօլույա
իզամը ղայէթ էլզէմ տիր:

* * *

Բու կիւնի «Թ. Հագիգաթ»տա օ-
գունմըշ տըր:

«Հիւքիւմէթը միւսթէպիտէնին վիճ-
տանը ինսանիյէթի տաղտար խտէն զուլմ
վէ քէօթիւլիւքլէրինտէն, Թէրքը տիյարա
մէճպուր օլան Էրմէնի վաթանտաշլար-
ըմըզտան Ամէրիգա վէ սաիրէյէ հիճրէթ
իլէ Թէկտիրը Թապիիյէթ խտէնլէր ին-
գըլապը ախիրը մէոտտ միւնասէպէթիյ-
լէ մէմլէքէթիմիզէ ավտէթ իթմէքտէ
օլտուզլարը կիպի, պունլարըն Թէքրար
Թապիիյէթը ճէլիլէի Օսմանիյէյէ կիրէ-
ճէքլէրի տէ մալիւմէտար իշիտիլմիշ տիր:

«Ճ. ՇԱՐԳԻՅԷ».—Թիւրքիյայա ավ-
տէթ խտէնլէր էվէլէմտէ Թապիիյէթը Օս-
մանիյէյէ տախիլ օլաճագլար. ֆագաթ
պիր եանըլըշ վար տըր քի, պունըն հէր
հալտէ Թաահհիհի լազըմ տըր: Մէմալիքը
էճնէպիյէյէ հիճրէթ խտէն Էրմէնիլէր,
քէնտի բիզա վէ Թալէպլէրի իլէ Թէրքը
Թէպաիյէթ իթմէմիշլէր տիր: Պունլար
ճանլարընը գուրթարմազ իչին մէմլէ-
քէթտէն չըգմազ խտթէմիշլէր, հիւքիւ-
մէթ տէ Թէրքը Թապիիյէթ չարթըյլա
միւրուր Թէզքէրէսի վէրմիշ հաթթա
էլլէրինտէն Օսմանլը Թէպաասը օլմա-
ղընա տաիր պիրէր քեաղըտ տա ալմըշ-
լար տըր: Էրմէնիլէր Գանունը Էսասիի
գապուլ խտէն վէ ատալէթ վէ միւսա-
վաթա բիայէթ խտէն Տէվլէթը Ալիյէ
Թէպաիյէթինտէ պուլընմազը արզու իթ-
մէքտէ տէյիլ հաթթա իթթիլատը իւերէլ-
անճագ պունըն սաարըլը Թաշրատա տա
կէօսթէրմէլի վէ գանաաթ հասըլ իթ-
տիրիլմէլի տիր:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸ ՀԻՍԱՊԼԱՐԸ

Երուսաղէմ մանասթըրըն կէրէք Տ.
Դեւոնդ Վ. Մաղսուտեանըն 12 աէնէլիք
(1893—1905) հիսապլարը վէ կէրէք աօն
1905—907 աէնէլիք հիսապլարընըն Թէտ-
գիգաթը գաթիյէսի՝ սապըգ Վարչու-
թիւնըն եանի կրօն. վէ Քաղ. Ժողով-
լարըն Աէննապէտլէրին էնզարը տըգ-
գաթընա հէվալէ օլունմուշ օլտուղը օ-
գույանլարըմըզըն խաթըրընտա օլսա կէ-
րէք տիր: Մէգքիւր հէյէթ՝ ուզուն ու-
զատըյէ Թէտգիգաթըն իճրա իլէ նէթիյ-
ճէսինի պա բաբօրթօ լահէզ Խան Ժո-
ղովա Թագտիմ իթմիշ վէ օրաճա տա
միլլէթ մէճլիսինէ արզ օլունմասը Թէ-
գարուր իթմիշ տիր: Բու քէրրէ մէգքիւր
բաբօրթօ Բաթրիգխանէտէն Թարաֆըմը-
զա կէօնտէրիլմիշ օլմազլա, պազը նօգ-
Թալարընը պէրվէճէ զիյր խուլասաթէն
նագլ խտէրիզ:

Իւքէ 12 աէնէլիք եանի Տ. Դեւոնդ
Վ.ին իտարէսի զէմանընտա այիտ օլան
հիսապլար իւչ գըսմա այրըլմըշ տըր:

Ա.— Իտարէ.

Բ.— Միւլքայէ վէ ֆիւրուխթ օլը-
նան ազարաթ.

Գ.— Աէնի ինշաաթ:

1.— Տ. Դեւոնդ Վ.ին 12 աէնէլիք
զէմանը իտարէսինտէ Միաբանութիւն
նիզամնամէսինէ մուղայիր օլարագ հէր
աէնէ մունթազամ պիւտճէ Թանզիմ օ-
լունմամըշ վէ քէյֆը մայըշա մէսարիֆ-
լէր խիզինէտէն իսրաֆաթ վուգուա պուլ-
մուշ վէ հիչ լիւզումի օլմատըզը հալտէ
ֆաիզլի պօրճլար հուսուլէ կէթիրիլմիշ
տիր: Բու ինթիզամսըզլըգլար միյանըն-
տա էն զիյատէ կէօզէ չարբան չէյ 1900տէ
Իսքէնտէրիյէտէքի 41131 արշըն արա-
զինին սաթըլըպ էսմանը հասըլէսի օ-
լան 2813 լիրա իլէ վանքըն պօրճլարը
Թէտիզլէնտիքտէն աօնրա, այնը աէնէնին
մարտ այը զարֆընտա 15 բարչա պօրճ
ա.նէտիյէ 10395 Լ. Օ. աէնի իսթիգ-
րազաթտա պուլընըլմասը վէ քէզա պու
մէպլաղըն 3 աէնէ միւտտէթլէ Քրէտի
Լիօնէյէ Թէսլիմինտէն աօնրա, կէրի ա-
լընըպ «իպրազ խտէնէ Թէէտիյէ օլուն-
մազ իւզրէ 3 ատէտ աէնէտ պօնօ իլէ Ե-
րուսաղէմ Բում Բաթրիգխանէսինէ էօ-
տիւնճ վէրիլմէսի քէյֆիյէթլէրի տիր:

Շու 12 աէնէլիք իտարէ հագգընտա
մատտի մէսուլիյէթին Թայինի միւմքին-
սիզ իսէ տէ, Տ. Դեւոնդ Վ.ին մէսու-
լիյէթի գաթիյէսինի Թային իտէր մէսէ-
լէլէր զուհուր իթմիշ տիր. չէօյլէ քի,

Ա.— 1902 Փետր. 6տա 16 նու-
մէրօլը պօրճ աէնէտինին աէնէլիք 100տէ
8 ֆաիզի օլան 36 ֆրանսըզ լիրասը
հէմ ինթիյաթ սանտըզը տէֆթէրինտէ
Թէէտիյէ օլունմըշ տէյու գայտ խտիլմիշ
վէ հէմ տէ այնը Թարիխլէ Ս. Աթոռըն
գայտա տէֆթէրինտէ մէսարիֆ գայտ օ-
լունմըշ տըր քի, պու հիսապճա այնը
ֆաիզ իքի տէֆա Թէէտիյէ օլունմըշ
տըր: Բու խաթա Տ. Դեւոնդ Վ. գա-
պուլ իլէ մէսուլիյէթի մուհասէպէ մէ-
մուրընա աթֆ իթմիշ սէ. մամաֆիհ
Տ. Դեւոնդ Վ. իտարէ մէմուրը սըֆա-
թըյլա պու խաթանըն մէսուլիյէթի քէն-
տիսինէ այիտ օլմազլա, պու մէպլաղը
իատէ իթմէկէ մէճպուր տըր:

Բ.—1904 ապրիլ 30տա «սապըգ
աէնէլէրտէ ունուտըլմըշ էլտէն մէսա-
րիֆ» նամըյլա 74 լիրա մէսարիֆ գայտ
օլընմըշ վէ Տ. Դեւոնդ Վ. էլտէ Թու-
Թուլան տէֆթէրին ղայպ օլմասըյլա
սանտըգ պիլանչօսընըն Թէվազունը ի-
չին մէզքիւր մէպլաղըն օ եօլտա գայտ
օլընտուղընը տէրմէյան իթմիշ իսէ տէ
վանքըն գայտա սանտըզը հէր այ Թէտ-
գիգ վէ Թաստիգ օլընտըզտան աօնրա,
աէնէլէր աօնրա ունուտըլմըշ մէպլաղըզ
մէսարիֆ սուրէթինէ գայտը մուճիպը
մէսուլիյէթ օլմազլա, Տ. Դեւոնդ Վ.
պու բարայը տա իատէ իթմէկէ մէճ-
պուր տըր:

Գ.— Իսքէնտէրիյէտէքի արազինին
սաթըլմասը հիսապընտա սապըգ մաա-
լահաթկիւզար Անտոն Արթինօֆա իքի
աէնէտէ վանքա պօրճլու օլտուղը 774
Լ. Օ. հիպա օլընմըշ վէ Տ. Դեւոնդ Վ.
մուամիլէյհին պու պօրճը չիւպհէլի պօրճ-
լը սընըֆընա իտխալ իթտիկինի վէ պու
աէնէտլէրի Երուսաղէմ Բաթրիգինէ Թէս-
լիմ էյլէտիկինի վէ էկէր հիպա օլընմըշ
իսէ, քէնտի խալէֆի Թարաֆընտան իճ-
րա օլընմըշ օլա պիլէճէկինէ տէրմէյան
խտիյօր իսէ տէ, Տ. Դեւոնդ Վ.ին քէն-
տի պաշընա վէ Տնօրէն Խորհուրդըն բի-
զասը օլմազսըզըն պու գապիլ գայտլար
վէ հիպա իճրասընա հագգը օլմայաճաղը
վէ պէօյլէ պիր աէնէտին օրիժինալ պու-
լընմայըպ Երուսաղէմ Բաթրիգինէ տէ
Թէսլիմ օլընմատըղընը վէ մէգքիւր աէ-
նէտին 1905 ապրիլ 26յա գատար Տ.
Դեւոնդ Վ.ին քէնտի նէզտինտէ սագլը
օլտուղը Թահթը իթթիրաֆընտա պուլըն-
տըղընը վէ քէզա վանքըն խտարէ մուա-
մէլաթընտա մէսուլ օլտուղընը նազարը
տըգգաթա ալարագ պու 774 լիրանըն
մատտի մէսուլիյէթի Տ. Դեւոնդ Վ.ին
իւզէրինտէ գալաճագ տըր:

2.— Բաբօրթօնըն իքինճի գըսմըն-
տա չայանը տըգգաթ չու նօգթալար
կէօրիւլմիշ տիր:

Ա. —Երիգովըն Այնհաճլա նամ մու-
հիմ Թարլանըն պիլա աէպէպ սաթըլմասը:

Բ.—Ճաֆֆայտա 928 մէթրօ մահա-
լին լիւզումըզ եէրէ Բում մանասթը-
րընա սաթըլմասը:

Գ. —1902տէ պէօյիւք Թալատան
1271 արշըն եէրի 754 լիրայա սաթըլ-
մասը վէ չէհրտէն ուզագ էհէմմիյէթսիզ
եէրլէրին 423 լիրայա սաթըն ալընմասը:

Դ. —Ս. Յարութիւն եօլը իւզէրին-
տէ պազը մատտի մանզուրլարը մուճիպ
օլան իքի տիւքքեանըն 141 լիրայա
պիլա լիւզում սաթըն ալընմասը:

Ե.—Երուսաղէմտէքի Սիօն գարուսը
եազընընտա պիր էվ իլէ ալթընտաքի
ախըրըն 2 պաչուգ հիսսէսինին 454 լի-
րայա սաթըն ալընմասը քի, պազը գա-
լան 3 պաչուգ հիսսէ սահիպի պիր խը-
լամ գառընը օլուպ նէ հիսսէսինի սա-
Թար վէ նէ տէ քէնտինէ աիւչէն քի-
րալարը վէրիր:

Բու ինթիզամսըզլըգլարտա վազըա
Տ. Դեւոնդ Վ.ին գանունէն մէսուլիյէ-
թի մատտիյէսի եօգ իսէ տէ, մէսուլի-
յէթի մանէվիյէ կէրէք օնըն վէ կէրէք
անըն Տնօրէն խորհուրդըն իւզէ-
րինէ Թէրէթթիւպ իթմէք տիր:

Պունլարտան մաատա Տ. Դեւոնդ
Վ. մուխթէլիֆ զէմանլարտա քէնտի
նամըյլա Երուսաղէմ տախիլ վէ խարի-
ճինտէ 4702 Լ. Օ. գըյմէթինտէ ազա-
րաթ սաթըն ալմըշ վէ պունլարը քէն-
տիսինին Սթանպօլտա ավտէթինտէն
աօնրա Երուսաղէմ վանքը հիսապլարընա
իտխալ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, միաբ.
Ընդհ. Ժողովը պու միւլքայէթը Տնօ-
րէն Ժողովըն իմզասը օլմազսըզըն իճրա
օլընտըղը վէ պու ազարաթտան պազը-
լարընը վանք ազարաթընա պիթիշիք
օլմասը հասէպիլէ վէ պունլարըն գըյ-
մէթլէրի Թազտիր օլընտըզտան աօնրա
գապուլ իտիլէճէկի վէ անճագ հիսսէլէր-
տէն իպարէթ օլսա ֆախտ.ւիզ օլան
2697 լիրալըգ ազարաթը րէտտ իթտի-
կինի իլավէ էյլէմիշ տիր: Պինաէնալէյհ
նիզամսըզ վէ մուվաֆֆագաթ իսթիհ-
սալ օլընմազսըզըն միւլքայէ օլընան
ազարաթըն աատէմը գապուլի Միաբ.
Ժողովըն աէլահիյէթի տախիլինտէ պու-
լընտըղը նազարը տըգգաթա ալընըպ Տ.
Դեւոնդ Վ. մէզքիւր 2697 լիրայը մա-
նասթըրա իատէ իթմէկէ մէճպուր տըր:

3.—Բաբօրթօնըն 3ինճի գըսմընտա
Տ. Դեւոնդ Վ. Մաղսուտեան միւթէ-
վէֆֆա Միաբանլարըն վիգրը ճէմիլինէ
Թախսիս օլունան ազարաթ քիրալարըն-
տան 2184 Լ. Օ. Թահսիլ իլէ պունտան
1218 Լ. Օ.յի 86 նոմէրօլը օթէլին ին-
շասաթ հիսապընա կէչիրմիշ վէ պագը
գալան 965 Լ. Օ. քէնտի եանընտա
գալմըշ տըր: Տ. Դեւոնդ Վ.ին պու
պապտէ վէրտիկի Թահրիրի վէ չիֆահի
իզահաթ վազհի օլմատըղը անլաշըլըպ
965 լիրայը մանասթըր սանտըզընա ի-
ատէ իթմէկէ մէճպուր տըր:

Տ. Դեւոնդ Վ. «Աէնի ինշաաթ» նա-
մը Թահթընտա իպրազ իթտիկի հիսապ-
լա, աօն տէֆա միւմար քէշֆիյաթըյլա
Թէայյիւն խտէն գըյմէթ արասընտա
3797 լիրա պիր ֆարգ կէօրիւլմիշ վէ
Տ. Դեւոնդ Վ. քէնտի էլի իլէ եազտը-
ղը ինշաաթ մէսարիֆինի —քի 39567
լիրայա պալիղ օլմուշ տըր— հավի օլան
պիր գայտ վէ տէֆթէր կէօսթէրէմէ-
տիկի վէ էկէր գայտ վէ էվրագը միւ-
թէֆէրրիգա վար իսէ, պունլարը կիզլէ-
մէք հագգըթէն չիւպհէլի մուճիպ օլ-
տըղընը նազարը տըգգաթա ալըպ, պու
գատար աէնէլէրտէն աօնրա պէր Թաֆ-
սիլ Թահգիգաթ իճրա իլէ մէսարիֆա-
թըն աըհհաթինին Թէհագգուգը միւմքին
օլմատըղընտան, աօն քէշֆ մուճիպինճէ
կէօրիւլէն 3797 լիրալըգ ֆարգ իչին
Տ. Դեւոնդ Վ.ին մէսուլիյէթը մատտի-
յէսինին Թայինի Ազգ. Վարչութիւնըն
Թագտիրինէ հէվալէ իթմիշ տիր:

Բէզալիք Տ. Դեւոնդ Վ. «Աէնի ին-
շաաթ» իչին 2759 Լ. Օ. ֆաիզ կէչիր-
միշ օլմազլա, վանք հիսապընա հէր նէվ
իսթիգրազաթ Տնօրէն Ժողովըն գարա-
րըյլա իճրա օլընմազ լազըմ կէլտիկինի
վէ պունըն իչին գապթնամէլէրտէ պիր
գայտ պուլընմատըղը վէ Տ. Դեւոնդ Վ.
պու իսթիգրազաթըն Թաֆսիլաթընը
կէօսթէրէր պիր ճէտվէլ իպրազ խտէմէ-
տիկի նազարը տըգգաթա ալընըպ պու
2759 Լ. Օ.նին մէսուլիյէթի քէնտիսինէ
այիտ տիր:

Պատկերեան Յովհաննէս Ծգնաւոր-
եան 1891տէ Ս. Աթոռտան ալաճազը
օլան 400 Լ. Օ.նին 100տէ 4 ֆաիզի
վանքա հէտիյէ խտէր. վէ պունա մու-
գապիլ Նաֆատաքի վանքա այիտ ա-
զարաթտան պիր մաղազանըն քիրասը
գայտը հայաթ չարթըյլա քէնտիսինէ
վէրիլիր: Տ. Դեւոնդ Վ. 1892տէ Նա-
ֆատաքի իքի տիւքքեանըն աէնէվի
ինշաաթընա հասր իթմէք իւզրէ պու
400 լիրայը գաճատան ալըր: Իքի աէնէ
աօնրա տիւքքեանլար եաբըլըր. լաքին
Ծգնաւորեանըն բարասըյլա տէյիլ, Տ.
Գարեգին Վ.ին վէրտիկի 260 Լ. Օ. իլէ
միւթէվէֆֆա Իչէրի Գաչան Յակոբ ա-
ղանըն սաթըլան քիրէճխանէսինին էս-
մանը հասըլէսի օլան 250 լիրա մէպա-
լիղլէն սարֆըյլա եաբըլըր: Տիկէր Թա-
րաֆտան Ծգնաւորեան հէնուզ պէրհա-
յաթ իքէն մաղազա՝ Տ. Գէորգ Եպս.ըն
զիքրը ճէմիլի իչին —350 լ. օ. կէօն-
տէրմիշ խտի— գայտ օլընըր: Պինաէնա-
լէյհ պու բարա Տ. Դեւոնդ Վ.ին եա-
նընտա պուլընտըղը անլաշըլըպ, պու
400 լիրայը ֆաիզիյէ պիրլիքտէ Ս. Ա-
թոռա իատէ իթմէկէ Տ. Դեւոնդ Վ.
մէճպուր տըր:

(15)

ՊՕԼՕԺԷՆԻՍ.

ՌՈՒՍԻԱՏԱ ՔԵԱԻՆ
ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԱԿԱՆ
ԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ
ՈՒՄՈՒՐ ՎԷ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹԸՆԸՆ
ԹԷՍՎԻՅԷՍԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ
ՆԻԶԱՄՆԱՄԷ ՏԻՐ

ՏՕՔՈՒԶՃՈՒՆՃԸ ՖԱՍԸԼ

Լուսաւորչական Էրմէնի քիլիսէսի
էմվալ վէ էմլաքըրն սուրէթի
իտարէսի հագգընտա տըր.

Իչպու մէպլաղըն էֆրատը ավամ իէ,
տտնէ իթասը՝ էկէրչի Լուսաւորչական
Էրմէնիլէրին իտարէյի մահէլլիյէսինէճ
միւնասիպ վէ խայըրլը ատտ օլունըր, վէ
գարըլըզը մազպութ բէհնին իլէ Թէէմին
զըլընըր իսէ, իտարէյի մէզքիւրէնին
Թահթը մէսուլիյէթինտէ օլարագ, եաղ-
նըզ անըն էմր ու բուխսաթըյլա ճայիզ
օլապիլիր:

120. Պէնտ. Լուսաւորչական Էրմէնի
քիլիսէլէրինին քեաֆֆէսինտէ էմլաքը
ղայրի մէնգուլէյի, վէ կիւմիւշ ալթըն
գապլարը, վէ Նուգուտը վէ մէզքիւր
քիլիսէլէրէ հէր հանկը ճիհէթլէ օլուրսա
օլսուն այիտ պուլունան ազար վէ վա-
քըֆլարը միւլքին մունթազամ պիր
ֆէհրիսթ իլէ քիլիսէնին իրատ մասրա-
ֆընը միւթէզամմին մուսատտագ պիր
տէֆթէրին պուլընմասը լազըմտէն տիր:

121. Պէնտ. Լուսաւորչական Էրմէ-
նիլէր քիլիսէսինէ այիտ էմլաքըն իտա-
րէսի՝ տօղրուտան տօղրույա հէր պիր
քիլիսէտէ պուլունան միւթէվէլլիլէրէ
այիտ տիր:

122. Պէնտ. Պիր քիլիսէնին միւթէ-
վէլլիսի իչ աէնէ միւտտէթ իչին միւ-
թէպերանը ճէմաաթտան ինթիխապ օ-
լունըր, իչ աէնէ միւտտէթ խիթամըն-
տա, պէթէքրար իչպու մէմուրիյէթէ ին-
թիխապ օլունապիլիր:

123. Պէնտ. Աէնի միւթէվէլլի՝ մէ-
մուրիյէթէ կէչտիկի վագըթ, քիլիսէյէ
այիտ քեաֆֆէի էմլաքըն Թէմամիյէթի-
նէ քեսպը վուգուֆ էյլէմէյէ վէ պուն-
լարը՝ 140ընճը պէնտ ահքեամընճա աէ-
լէֆինտէն տէվրը Թէսլիմ գայտէսի վէճհ
իւզրէ տէօրէհտէ իթմէյէ մէճպուր տըր:

124. Պէնտ. Քիլիսէյէ այիտ էմլաքըն
Թէմամիյէթի հագգընտա վուգուֆի Թամ
հասըլ իթմէք, վէ քիլիսէ հասըլաթընը
վէ վարիտաթընը իտարէ էյլէմէք, վէ
պու կիպի ումուրը վէ խուսուսաթը
Թէվլիյէսի զըմնընտա իճապ խտէն մէ-
սարիֆ կիպի կէլմէք. վէ քիլիսէյի
Թէյալիգ աղար վէ էմլաքը ինշա վէ
Թամիր իթթիրմէք, վէ պունլարը իճա-
րա վիրմէք, վէ սայիր պունա պէնզէր
իշլէրէ պագմագ միւթէվէլլինին ճիւմ-
լէյի վազայիֆինտէն օլտըղը կիպի, ճէ-
մաաթըն վէքիլի մուրախխասը վէ մա-
լահաթկիւզարը մութլագը հիւքմինտէ
իսթիք վազիֆէյի մուպաշէրէթ էյլէմէք
վէ պէօյլէճէ իշլէր իչին, միւմքինը
մէրթէպէ ճէմաաթը քէսիրէ մուվաճէ-
հէսինտէ քէնտի հագգընտա էհէմմիյէթի
հավի Թահրիրէն Թէէմինաթ մաթլուպ
իթմէք, վէ իչպու էմնիյէթ վարագասը-
նը իսթիհսալ էյլէտիքտէն աօնրա, մէ-
լէա հուգուգընտա խասսաթէն քէնտիսի-
նէ իհալէ զըլընան իշլէրտէն տօլայը ճէ-
մաաթ նէզտինտէ հէր տիւրլիւ մէսուլի-
յէթտէն խալի պուլունմազ միւթէվէլլի-
նին հագգը տըր:

125. Պէնտ. Աէնէ խիթամընտա, քի-
լիսէնին ումուրը մալիյէ վէ իտարէսի,
վէ խուսուսիյէ աիրըճա սանտըգլար
(գանձանակ) տէրունինտէ պուլընան մէ-
պալիղ հագգընտա, վէլէհասըլ քեաֆֆէյի
մուամէլաթը իչին մէճլիսը ումումի
ճէմաաթ հուզուրընտա հիսապ վիրմէյէ,
վէ պատէհու իչպու մուհասէպէսինի՝
մէնսուպ օլտուղը Լուսաւորչական Էր-
մէնիլէրին օ Թայիֆէ մէճլիսինէ (գօնզիս-
Թօրիօ) արզ իթմէյէ մէճպուր տըր:

126. Պէնտ. Իտարէսինտէ պուլըն-
տըղը քիլիսէնին բէսմիւլ մալինի՝ գիյա-
տէսիյէ արթըրան եախօտ տօղրուզ աէնէ
միւթէվէլլիյէն իչպու մէմուրիյէթինի
իֆֆա էյլէյէն միւթէվէլլիլէրին իտարէճէ
քիֆայէթ վէ մուվաֆֆագըյէթինէ մէպնի
նիզամը տայիրէսինտէ օլարագ մազհա-
րը միւքեաֆաթ օլունմասը գըմնընտա
հագգընտա ինհա վուգու պուլմազ իս-
թինգազըյէ հայիզ տիր:

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԸԼ

Լուսաւորչական Էրմէնիլէր քէլիսէլէրինին
մէմուրիյէնի բուհանիյէսի վէ ատի բա-
բազլարըն վաղիֆաթը վագըաար,
վէ պունլարըն առըլ գալան զէվճէ
վէ էօգթուզ չօճուգլարըն էմրի
Թէայյիւշ վէ իտարէսի հագ-
գընտա տըր.

127. Պէնտ. Լուսաւորչական Էրմէ-
նիլէր քիլիսէսինին ատի սընըֆտա պու-
լունան մէմուրիյնի բուհանիյէսի՝ քէնտի
ճէմաաթլարը Թարաֆընտան իթա գըլը-
նան վէրկի իլէ իտարէ օլունըրլար:

128. Պէնտ. Իչպու ատի սընըֆտա
պուլունան մէմուրինի բուհանիյէնին
հալըլաթը իչ նէվ օլապիլիր:

Պիրինճիսի՝ Մէմուրիյէթէ կիրտիքլէրի
զէման ճէօմաաթ Թարաֆընտան քէն-
տիլէրինէ Թախսիս գըլընան մազթու
վարիտաթ.

Իքինճիսի՝ Իմֆայը վազիֆէյի բու-
հանիյէտէն տօլայը ալտըգլարը վէրկի.

Իւչիւնճիսի՝ Իւթիյարի օլարագ
վէրիլէն հէտիյէլէր:

(Տէվամը)

1905-907 ՍԷՆԷԼԵՐԻ ԻՏԱՐԷՍԻ

Բաքօրթօնըն պու գըսմընտա չայաւնը գայտ կէօրիւլէն ճիհէթ չէօյլէճէ թա-յին օլընմըշ տըր.

Սէնէ		Լ. Օ.
1905-6	հասըլաթը	6369 (1)
»	մէսարիֆաթ	9139
	Աչըգ	2769
1906-7	հասըլաթ	11891
»	մէսարիֆաթ	11358
	Ֆազլա	533

Հասըլաթըն պու ֆազլասը՝ պէօյլէք …թէլին 4 սէնէլիք միւթէրաքիմ օլան 4500 ֆրանըգ լիրասը քիրասընըն թահ…լինտէն ոլ՛ըր կէլմիշ տիր: Հալպուքի պու միւթէրաքիմ քիրա 9.000 ֆր. օլուպ իչլէնմիշ ֆարգ օլան 21000 ֆր.տա իլավէ օլունմալը տըր. …քին միւքամուէթիւն 90000 ֆր. իւէ …ըը էչխայը ալըպ մէսէլէյի գաբամըշ …է տէ, պէօյլէ մունիմ պիր թէն…լաթ իճրա իթմէնին սէպէպի անլա…լմատը: Պու պապտէ Պ. Սրապիոն Մուրատեան պիր իզզահնամէ կէօն…էրմիշ իսէ տէ, ատէնապէտլէր հէյէթի պու պապտէ մաղալընտէ պիր թահգի…աթ իճրա օլունմասը լիւզումընը տէր…միյան էյլէտիկի կիպի, մունթազամ …իւտճէ թանզիմիյլէ պունըն թաթպիգի վէ ֆազլա մէսարիֆլէրէ նիհայէթ վէ-րիլմէսի իչիւն Ազգային Վարչութիւնըն …րար իթմէսի լազըմ կէլէճէկինի տէր…յան էյլէմիշ տիր:

1900 սալրիյէ Իսքէնտէրիյէտէքի …րազինին սաթըլմասըյլա մանասթըրըն …իւթիւն պօրճլարը թէսվիյէ օլունմըշ …քէն, օ թարիխտէն 1907 սալրիյէ գա-տար եանի 7 սէնէ զարֆընտա մանաս-թըրըն 27000 լիրա ֆաիզլի պօրճ ալթը…ա կիրմէսի՝ անըն միւտէպպիրլէրի ի-չիւն չիտտէթլի մէսուլիյէթի մուճիպ տիր:

Իշպու րաբօրթօ Տ. Գրիգորիս արք եպս. Յովհաննէսեան իլէ Նորատունկեան աթուֆ. Գաբրիէլ էֆ. Հազրէթլէրի վէ Աչնան Տիրան էֆ. իմզալամըշ տըր:

—Ատըլյէ նէզարէթինտէն տուն Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրիլէն պիր թէզքէրէտէ, Բաթրիգ Սրբազանըն եարըն հուզուրը Շահանէյէ գապուլ օլունաճաղը րէսմէն պիլտիրիլմիշ տիր:

—Գայսէրի Առաջնորդը իլէ Ընդհանուր Ժողովը, Քաղաքական Ժողովըն մէչլիսլէրինի պիլտիրմիշլէր իտի: Բաթրիգխանէյէ վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆտա՝ Մէճլիսը մէզքիւրըն մունթազամ սուրէթտէ թէշքիլ օլունմասընը պիլտիրիլիպ, Թաստիգինին թէէխիւր օլունմասը խահիշ իտիլմիշ տիր:

—Իրան սէֆիրի եազընտա Բաթրիգխանէյէ կէլիպ, Տ. Մատթէոս Ս. հազրէթլէրինի Բաթրիգլիք մագամընտա կէչտիկլէրինտէն տօլայը թէպրիք իտէճէկինի…է, տուն Թարաֆընտան Թապիպ Լազրինճեան Սամուէլ Խանը կէօնտէրմիշ վէ միւշարիլէյհէ Կաթողիկոս ինթիխապընըն իլք նամզէտի օլտուղընտան տօլայը պէյանը թէպրիք էյլէմիշ տիր:

—Մանչէսթըր Էրմէնի ճամէնլարը Թարաֆընտան Թաշրա միւհթաճինի իչիւն էլլիւսէ թէպրիք օլընարագ Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր:

—Իսքիւտար Ճեմարան մէքթէպինին եէնիտէն ինշասը իչիւն վագթըյլա Սագաեան էֆ.նին մէզքիւր մէքթէպէ վասիյէթ էյլէտիկի պիր խանէ սաթըլըպ, 300 լիրա զըյմէթ …ին օլընմըշ տըր: Մէզքիւր խանէյի սաթըպ, հասըլ օլան մէպլաղ իւզէրինէ էլվէճէ օ մագսէտլէ Բաթրիգխանէտէ …ֆուզ օլան 400 լիրա տախի զամմ օլընըպ, 700 լիրանըն մէքթէպին ինշասընա սարֆ իտիլմէսի իչիւն մահալլէ Թաղ. Խորհուրդը Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ էյլէմիշ տիր: Քէյֆիյէթ Տնտեսական Խորհուրդնա թէտգիգ օլընաճագ տըր:

—Տէրսաատէթտէ պուլընան Թաշրալըլարը մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրմէք իչիւն Բաթրիգխանէտէ միւթէշէքքիլ գօմիսիօն, պունլարտան 150 գատարընըն խարճըրահլարընըն վէրիլմէսինի թէն…ի էյլէմիշ իտի: Հալպուքի տուն մէզքուր գօմիսիօնա միւրաճաաթ իտէրէք խարճըրահլարընտան մաատա հէր պիրինէ 3էր 4էր լիրա վէրիլմէսի թէքլիֆ իթմիշլէր տիր: Գօմիսիօն իսէ թապի պու գատար իհթիյաճաթ միւտէնինտա պէօյլէ հէր քէսէ 3էր 4էր լիրա վէրէմէյէճէկինտէն իշպու թէքլիֆ գապուլ օլընամայաճագ տըր:

—Էրմէնի Գաթօլիկ Կ. Բաթրիգի Սապպաղեան էֆ. հազրէթլէրի, տուն Ձաթը հազրէթը Սատրազամըյի զիյարէթ էյլէմիշ տիր:

—Էրմէնի Գաթօլիգ Բաթրիգխանէսի մէպուսան ինթիխապլարըն մազպաթասը թանզիմ իտիլէճէկի սըրատա, մէպուս ինթիխապ օլունան Հ. Գաբրիէլ Մ. Վ. Մէնէվիշեանըն Ավստրիա թէպաասընտան օլտուղընը վէ ինթիխապլար իչիւն միւհթէլիֆ պըլէրէ կէօնտէրիլէն թալիմաթնամէտէ, թէպաասը էճնէպիյէտէն օլանլարըն մէպուս ինթիխապ իտիլէմէյէճէկինտէն ֆէսխի լազըմ կէլտիկի պէեան իտիլմիշ իսէ տէ, Արամ էֆ. Նրամեան՝ Վիէննա Մխիթարեան Թարիգաթը՝ Վիէննատա պուլընտուղը ճիհէթլէ, Ավստրիա տէվլէթինին թէպասըր վէ նօֆուզը ալթընտա օլապիլէճէկի, վէ քահանայ պըրներն տախի օ թէէսիր վէ նուֆուզտան խիլաֆատ իտէպիլէճէքլէրինի, ֆագաթ պունտան տօլայը Թապիյէթի Օսմանիյէնին խարիճինտէ տատ օլընամայաճագլարընը, վէ պունըն էսասլի մէվկէքէթիմիզտէ տախի մէվճուտ օլուպ, Նիչէ Օսմանլը թէպաասընըն՝ էճնէպի սէֆարէթլէրինտէ միւսթախտէմ օլմալարըյլա սէֆարէթին հիմայէսինէ նայիլ օլասալար պիլէ, թապիյէթլէրինտէն չըգմըշ տատ օլընմատըգլարընը պէյան իթմիշ, վէ մամաֆիհ միւմաիլէյհին Թէզքէրէի Օսմանիյէսի արանաճաղը կիպի Խարիճիյէ նէզարէթինտէն պու պապտէ թահգիգաթ տախի իճրա իտիլէճէկինի տ՛ըրմյան էյլէմիշ տիր: Էֆ.ի միւմաիլէյհին պու իզզահաթը հազըրունա գանաաթպախշ կէօրիւնիւպ, հատիսէ գաբանմըշ, վէ մուախխէրէն եէնի մէպուսլըղա ինթիխապ օլընան Վէհ էտիկ Մխիթարեան Թարիգաթընտան Հ. Յուսիկ Ծ. Վ. Մէհրապեանըն Րուսիա թէպաասընտան օլտըղը մագամը իթիրազտա պէյան իտիլէրէք, անըն հազգընտա տախի Թահգիգաթ իճրա օլընմասը գարարկիր օլմուշ տըր:

—Վէֆա, Գայազիտ վէ Գալաթ Թարաֆընտան ինթիխապը սանի մուամէլէսի խիթամ պուլտուղընտան, տուն պէօյլէճէ պիր ալայ իլէ Գաբը Ալիյէ կէլինմիշ տիր: Իշպու ալայա պինլէրճէ էհալի իշթիրաք էյլէտիլէրի կիպի իւչ բաբազ վէ Գալաթ մէքթէպի չօճուգլարը տա պուլընմըշ վէ երգիլէր օգումըշլար տըր: Պու ալայ Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթի կէօնիւլլէն կէչտիկի սըրատա, չօճուգլար երգիլէր օգումըշլար վէ օրատա պուլընան պինլէրճէ էհալի Թարաֆընտան ալգըշլանմըշլար տըր:

—Տուն պիր Էրմէնի Գաթօլիք գըզը իլէ պիր տէլիգանլը Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ իտէրէք, Էրմէնի Քիլիսէսինէ տախիլ օլմուշ տըր:

(1) քիւսուրաթ հազֆ օլընմըշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՏԷՎԼԷԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ ՄՈՒԶԱՔԷՐԱԹԸ

Տէվլէթը Ալիյէ-Պուլկարիստան մուրախասալարընտան միւրէքքէպ օլարագ Գապը Ալիտէ իճթիմա իտէն գօմիսիօնըն տունքի միւզաքէրաթընտա Րումէլիյի շարգի տախիլինտէ քէային միւսթէանա էմվաֆ միւթէվէլլիլէրի նամընա հարաքէթ իթմէքտէ օլան Տիւյունը Ռումումիյէ գօմիսէրլիք գալէմի միւտիրի Ահմէտ Բաղիպ պէյ, էմգաֆը մէզքիւրէնին հուգուգը խապամ իչիւն Պուլկար մուրախասալարընա թէքրար իզզահաթ վէ թաֆսիլաթը լազըմէ վէրմիշ, վէ իշպու իզզահաթը հավի ֆրանսըզճա պիրտէ մուխթիրէ թէվտի էյլէմիշ, վէ պունուն իւզէրինէ հուգուգը էմգաֆ, Պուլկար մուրախասալարը Թարաֆընտան էսասէն գապուլ վէ թաստիգ իտիլմիշ տիր. Պուլկար մուրախասը Մ. Լիապչէֆ պիր արալըգ 10 տագիգա գատար Սատրազամ բաշա հազրէթլէրինի զիյարէթ էյլէմիշ տիր:

Գօմիսիօն ճումա իրթէսի կիւնի, թէքրար թօփլանաճագ տըր. Մ. Լիապչէֆ թալիմաթը մախսուսէ ալմագ իւզրէ բազար իրթէսի կիւնի Սօֆիյայա կիտէճէք տիր:

Կէրէք էվվէլքի կիւնքի միւզաքէրաթտա վէ կէրէք տունքի միւզաքէրաթտա, Րումէլիյի շարգի բօրճու վէ Թէլէկրաֆը մուամէլաթը վէ Րումէլիյի շարգի հիսասընա պազը սէպէպլէրտէն տօլայը զիմմէթ գայտ իտիլմիշ, վէ պու խուսուսատաքի միւզաքէրաթ տախի հէման հէման խիթամ պուլմըշ տըր: Մուհարէպէ էնճաասընտա վէ պիլախասա Րումէլիյի շարգիյէ պըրաղըլան Թէլէկրաֆ մաքինալարը իլէ տիկէր պիր Թագըմ էշեա վէ մէվատը մէնգուլէ վէ սաիրէ հազգընտա Գաբը Ալի թարաֆընտան տէրմէյան օլընան միւթալէպաթա գարշը, Պուլկար մուրախասը Մ. Լիապչէֆին եէրինէ միւզաքէրաթա իշթիրաք էյլէյէն Պուլկարիսթան բօրճա վէ Թէլէկրաֆ միւտիրի ումումիսի Մ. Սթօյանովիչ ճէվապ վէրմիշ տիր:

Մումաիլէյհին իֆատէսինէ նազարէն հիւքիւմէթի Օսմանիյէ մուրախասը իշպու ճէվապ վէ իզզահաթտան մէմնուն տըր:

ԻՍԹԻԳՐԱԶ

1,358,000 ինկիլիզ լիրալըգ իսթիգրազ մուգավէլէնամէսի տուն խազինէյի մալիյէտէ իմզա իտիլմիշ, վէ իլք թագսիթ օլան 600,000 ինկիլիզ լիրասըտա մուգրիզլէր Թարաֆընտան մալիյէ խազինէսինէ թէսլիմ օլունմըշ տըր:

Մուգավէլէնամէնին էվվէլքի կէճէ իմզա իտիլմիշ օլմասը հավատիսի եալընըզ Սատրազամ բաշա վէ մալիյէ նազըրը Թարաֆընտան Իրատէի Սէնիյէյէ հավի մազպաթանըն միւհրլէնմիշ օլմասընտան զըլէաթ տըր:

ԱՐԱՊԱԼԱՐԸՆ ԻՒՃՐԷԹ ԹԱՐԻՖԱՍԸ

Ավրիլէն Շէհր էմանէթի Թարաֆընտան Թանզիմ իտիլէրէք, տէվայիրի պէլէտիյէնին րէյլէրինի սօրմագ իւզրէ Թէպլիղ իտիլէն Տէրսաատէթլէ Կալաթա պինէք արապալարընա մախսուս Թարիֆա մուճիպինճէ, քիւչիւք սէֆէրլէր իչիւն ալըմըթ վէ եա ալտըթ պէշ, օրթա սէֆէրլէր իչիւն 7 պուչուգ, պէօյլէք սէֆէրլէր իչիւն 10 զըշ., զըրգ պէշ տագիգայը թէճավիւզ իտէն սէֆէրլէր իչիւն 15 զըշ. Թային վէ Թագտիր օլընմըշ տըր:

Քիւչիւք սէֆէր արապա իսկէլէմի տագիգատա գաթ օլընաճագ, օրթա սէֆէր քէչա արապա իլէ օթուզ տագիգատա գաթ օլընաճագ, պէօյլէք սէֆէր քէչա ալապա իլէ զըրգպէշ տագիգատա գաթ օլընաճագ մէսաֆէ տիր:

Զըրգպէշ տագիգայը թէճավիւզ իտէն սէֆէրլէր իսէ պիր սաաթ իթիպար օլընմալը պիր սաաթ սէֆէր իւճրէթի ազըմէթ վէ եա ալտըթ 15 զըշ. Թային իտիլմիշ տիր:

Եարը կէճէտէն սօնրաքի սէֆէրլէր իչիւն իշպու իւճրէթլէրին նըսֆը Ծզամմ սուրէթի իլէ վէրիլէճէք տիր.

Սաատահատան ազըլմա գատար Թութուլան արապանըն մագթու իւճրէթի 70 զըշ. պիր գաչ սաաթ իչիւն Թութուլան արապանըն իւճրէթի իլք սաաթը իչիւն 15 զըշ. վէ անտէն զիյատէ սաաթլար իչիւն 10ար զըշ.տան հիսապ օլընաճագ տըր:

Քէօփրիւտէն միւրուր իւճրէթի միւշթէրիյէ այիտ տիր:

Զիֆթէ պարկիրլի արապայա տէօրթ քիշիտէն զիյատէ պինմէյուպ, թէք պարկիրլի արապայա իքի քիշի պինէճէք տիր:

Թէք պարկիրլի արապալարա կէտիլէճէք եէրլէրէ գատար եօգուշաքի իւճրէթլէրին նըսֆը վէրիլէճէք տիր:

Իսքիւտար վէ Գատըքէօյ ճիհէթլէրի պինէք արապալարընա մախսուս նագլիյէ իւճրէթլէրի, Իսթանպօլ վէ Կալաթա իչին եազըլան Թարիֆա հազգընտա Թաթպիգ իտիլէն գայտէլէրէ Թապի տիր:

ԳԱՑԱ ԳԸՐԸԼՄԱՍԸ

Սուլթան Համամընտա Թօքալեան խանընտա սարաֆլըգ իտէն Մագսուտ վէլէտի Յովհաննէս էմթէա տէրսօընտա պուլընան գասասը, սարիգլէր Թարաֆընտան գըրըլարագ, իչինտէ պուլընան իքի ալթըն սաաթ վէ քէօսթէք, 15 ալթունտան եարըմըշ պիլէզիք, 6 ատէտ էրքէքլէրէ մախսուս ալթըն սաաթ, 6 ատէտ կիւմիւշ գալէմ, պիր քէհրիպար սիկարալըգ, պիր կիւմիւշ Թապագա սըրգաթ իտիլմիշ տիր:

Քէյֆիյէթըն պապըթայա պիլտիրիլմէսի իւզէրինէ իճրա գըլընան Թահգըգաթտա խըրսըզլարըն խան տէրունինտէ պուլընան համալ Մօիզ, Վանըը Պետրոս, Տիվրիքլի Թօրոս, Յովհաննէս, Էտիրնէլի Պետրոս, Սիվասլը Ահմէտ, Մուսթաֆա չավուշ, Էօմէր Րիզա Իսմայիլ նամ չախսլար օլտըղը թէհագգուգ իտէրէք, ճիւմլէսի տէ Թութուլմըշլար տըր:

ՊԱՆՏԷՐԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷ

Կալաթատա Օսմանլը սանճաղընը եըրթան Ավստրիա սէֆարէթի մալէթ մէմուրը պահրիյէ էֆրատընտան Խըրիսթօ Իսգօփիչ իլէ Պուլկար Սթէֆօնըն մուհաքէմէսի էվվէլքի կիւն, Պէյօղլու պիրինճի ճէզա մահքէմէսինտէ Ավստրիա գօնսօլաթօսը թէրճիմանը Մ. Լազար տախի հազըր պուլընտուղը հալտէ, իճրա օլընմըշ վէ չահիտլէրտէն Բիրիագօ իլէ Ֆանօ, հիչ քիմսէնին Օսմանլը սանճաղընը եըրթտըղընը կէօրմէտիյինի պէյան էյլէմիշլէր իսէ տէ գահվէճի Եանգօ իքի միւթթէհիմ իլէ Ավստրիա մալէթ մէմուրը պահրիյէ էֆրատընըն միւճրիմ օլտըգլարընը սէօյլէմիշ, վէ հատիսէ եիւզընտէն քէնտիսինին տէ միւթէզարրըր օլտըղընը տէրմիյան իլէ, օթուզ լիրա գատար զիյան Թալէպ իթմիշ տիր: Մուհաքէմէ եէվմի ախէրէ Թալիգ օլընմըշ տըր:

ԻՆԹԻԽԱՊԱԹՏԱ ՍՈՒԻ ԻՍԹԻՄԱԼ

Ղավրիէլ նամընտա պիր Րում Թարաֆընտան Տէրսաատէթ Պիտայէթ միւտտէիի ումումիլիյինէ վէրիլէն պիր իստիտանամէտէ՝ վէֆաթ իթմիշ վէ էճնէպի մէմլէքէթտէ պուլընմըշ օլան պազը Րումլարըն Թէզքէրէի Օսմանիյէլէրի Գալաթա Այա Տիմիթրի Քիլիսասը միւթէվէլլիլէրի Նէզտինտէ օլմասընտան պիլ իսթիֆատէ մէզքիւր Թէզքէրէլէրին պու միւթէվէլլիլէր Թարաֆընտան ինթիխապ մէմուրլարընա իպրազ էտիլէրէք, ինթիխապ սանտըղընա անլար նամընա րէյ բուսուլալարը աթըլտըղը վէ պունըր հէր վէճհիլէ իսպաթա միւգթէտիր օլտուղը պիլտիրիլմէսիյլէ, քէյֆիյէթ Տէրսաատէթ Իսթինթագ տաիրէսինէ թէստիգ օլունմագտա տըր:

ԱՎՍԹՐԻԱՆԸՆ պօյքօթաժտան տօլայը իւլթիմաթօմ թէպլիղ էյլէտիյի չայիասը պազը տայիրէլէրտէ չայի օլմուշ իսէտէ, Ավստրիա սէֆարէթինին նօթասը, պազը զայլըթա մէմուրլարընըն Ավստրիա բօյթախանէսինէ կէօտէրիլէն բօյթա չանթալարընըն կիրմէսինէ միւմանաաթ իթմէլէրինէ չիքայէթ իտիլմէսինտէն իպարէթ օլտըղը կիպի, մումաիլէյհին Վիէննայա կիթմէյէ հազըրլանմասը տա, պազը Թալիմաթ ալըղը զըմինընտա մուգատտէմա տէվլէթը մէթպուէսինտէն իզն Թալէպ էյլէմիշ օլմասընտան իլէրիկէլմիշ օլտուղը Թիւրքճէ կազէթալար եազըյօրլար:

«ՍԷՐՎԷԹ» նամ Թիւրքճէ կազէթասընտան բազար իրթէսի կիւնինէնչրի մուգարրէր օլմագլա, ճէրիտէյի մէզքիւրէնին նաշիրի Թահիր պէյ իլէ մէզքիւր «Սէրվէթ» կազէթասընըն հէչ պիր միւնասիպէթ վէ ալէգասը օլմատըղը՝ իլան օլունըր:

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՌՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէն աշվամ վէ խիթամ)

64. Ցարութիւն Պաղեան (Ամասիալը). 65. Յովհաննէս Զօրպաճեան (Քէրմասթիլի). 66. Էմին էֆ.զատէ Մուսթաֆա (Պրուսալը). 67 Եօրկի Եանաքաքիտի (Էտիրնէլի). 68. Մագսուտ Պէյլեան (Պրուսալը). 69. Եանի Բիրեանիտի (Էտիրնէլի). 70. Խաչիկ Թէպէրեան (Կէմլէյիկլի). 71. Գէորգ Մանթարեան (Խարբութլը). 72. Գէորգ Գասպարեան (Պանտըրմալը). 73. Մուսթաֆազատէ Հասան Հիլմի (Իզնիքլի). 74. Մարտիրոս Բէրքէրեան (Կէյվէլի). 75. Եանի Գալքիանիտի (Շարքէօյլիւ). 76. Աւետիս Իսթանպօլեան (Տէնիզլիլի). 77. Արթին Բաղազեան (Ամասիալը). 78. Կարապետ Պէրպէրեան (Եավաճըգլը). 79. Պօղոս Չէնէեան (Չէկմէճէլը). 80. Օսման Ֆէվզի (Էթրանօղլը). 81. Եօրկի Բանայօթօղլու (Տիմէթօքալը). 82. Յակոբ Բէրճեան (Ամասիալը). 83. Մուսթաֆա Ապտուլգատիր (Կարամուսալը). 84. Կարապետ Շաչեան (Պանտըրմալը). 85. Գառնիկ Քէօսէեան (Էրտէքլի). 86. Ալիպէյզատէ Նազըմ (Էտիրնէլի). 87. Սալիհ էֆ.զատէ Իպրահիմ (Բազարքէօյլիւլի). 88. Տիմիթրի Բաբատօբուլօ (Մուտանիալը). 89. Աղնիւ Ֆինճէնկճեան (Ճէտիտքէօյլիւ). 90. Թագւոր Այվազեան (Պանտըրմալը). 91. Բանաօրիթօ Դօսթօրիէֆ (Սթրումճալը). 92. Արթին Տէր-Ներսէսեան (Ատաբազարլը). 93. Նիքօլա Հաճի Սավա (Պիլէճիքլի). 94. Զաքար Խուսուֆօղլու (Պրուսալը). 95. Ստեփան Նալպուրեան (Բազարքէօյլիւ). 96. Անդրանիկ Թամպուրաճեան (Իզմիրլի). 97. Յովհաննէս Սարաճեան (Ամասիալը). 98. Սօթիրի Հաճի Բանայօթ (Պրուսալը). 99. Յարութիւն Ալթունեան (Պրուսալը). 100. Յակոբ Պօյաճեան (Պրուսալը). 101. Արամ Կիրիմլեան (Գայսէրիլի). 102. Հայկազուն Շէքէրճեան (Էրզինճանլը). 103. Միխալ Միխայիլիտի (Բէնտիքլի). 104. Իսթավրի Վալգանօս (Եանեալը). 105. Ահարոն Գըզլեան (Կէյվէլի). 106. Ալէքօ Մէթրօսթարի (Էտիրնէլի). 107. Բլէանօս Բաբա Դօսթանթինի (Իսթանպօլը). 108. Եէնագօ Միսլարէֆ (Ճիսրը Մուսթաֆա Բաշալը). 109. Արմենակ Աղամեան (Կէյվէլի). 110. Կարապետ Տէր-Արսէնեան (Բազարքէօյլի). 111. Դամիանոս Լէոնթօբուլօս (Էտիրնէլի). 112. Բէրիքլի Րօսէնօս (Էտիրնէլի). 113. Մանուկ Զագալեան (Բազարքէօյլի). 114. Օսման Զավուշզատէ Մէհմէտ Սապրի (Բազարքէօյլի). 115. Տէմօգրիթ Գօրալի (Պրուսալը). 116. Մանասէ Դուրիճանեան (Ինէկէօլլիւ). 117. Գրիգոր Օսմանեան (Պիլէճիքլի). 118. Հրանտ Եագուպեան (Գայսէրիլի). 119. Ռուբէն Եարտըմեան (Եօզկաթլը). 120. Րէճիպ Աղազատէ Էօմէր Լութֆի (Կէմլէյիքլի). 121. Մկրտիչ Աստուրեան (Էկինլի). 122. Գրիգոր Շամլեան (Ընգարէլի). 123. Հասան Աղազատէ Մուսթաֆա (Պրուսալը). 124. Մէհմէտ Աղազատէ Համտի (Պրուսալը). 125. Նէօֆրաթօս Թէլէմագօբուլօս (Շարքէօյլիւ). 126. Աքիֆ էֆ.զատէ Մուսթաֆա (Կիւմիւլճինէլի). 127. Արիստոտէլ Բանթօբուլօս (Պրուսալը). 128. Կարապետ Նազարեան (Կէյվէլի). 129. Թօքիդիտէս Ֆրանքիտէս (Շարքէօյլիւ). 130. Ահմէտ Աղազատէ Ապտիւլ Ղանի (Անթաքիալը). 131. Տիմիթրի Տիրաթքօբուլօս էֆ.լէր (Օրթաքէօյլիւ):

ՍՈՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՊԷԹԷՐՍՊՈՒՐԿ, 26 Նոյ.— Բիկատան կէլէն Թէլէկրաֆլարա նազարէն, Րուսիա իմբէրաթօրիճաքընա վուգու պուլան սուի գաստ Թէչէպպիւսի, պունա սէպէպիյէթ վէրէնլէր բօյիս Թարաֆընտան Թէվգիֆ իտիլմէք սուրէթիյլէ մէն իտիլմիշ տիր:

—Բէթէրսպուրկ բօլիթիգա մէհաֆիլինտէ սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, չայէտ հէր հանկի սէպէպտէն տօլայը օլուր իսէ օլսուն, Շարգտա վուգու պուլան հատիսէտէն տօլայը գօնֆէրանս ագտ օլունմազ իսէ, Րուսիա տէվլէթի Պէրլին ահտնամէսինի քէէնլէմէքէքիւն տատ իտէրէք, հուգուգիյէթինի մուհաֆազա իտէճէք տիր:

ՐՈՄԱ 26 Նոյ.—Պու կիւն Իթալիա գրալը իթիմատնամէլէրինի Թագտիմ իտէն Րօմա Օսմանլը սէֆիրինի պատէհու եուհան սէֆիրինի հուզուրընա գապուլ իթմիշ տիր:

ՊԷԼԿՐԱՏ 26 Նոյ.—Սըրպ պուհրանը վիւքէլասը մունահաղգագ տըր: Եէնի գապինէյի թէշքիլէ Մ. Բասիչ, եա Մ. Միլանովիչ եախօտ Մ. Նովագովիչին մէէմուր օլաճաղը րիվայէթ օլընմագտա տըր:

—Խարիճիյէ նազըրը Մ. Միլօվանօվիչ Էվրօբատաքի սէյահաթընտան ավտէթ էյլէմիշ տիր:

Րուսիա ժէնէրալը Լիթօվագ, Բէթէրսպուրկտան պուրայա միւվասէլէթ իթմիշ տիր:

ԳԱՐԼՍՐՈՒՀԷ.—Պու սապահ Շուէտ գրալը վէ գրալիչասը պուրայա կէլմիլէր:

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՊԱՆԳԱՍԸ

ԼՕՆՏՐԱ.— Ինկիլիզ պանգասընըն պու կիւն նէշր օլընան հաֆթալըգ պիլանչօսընտա կէչէն հաֆթայա նիսպէթլէ աթիտէքի ֆարգլար կէօրիւլիյօր:

Նագտը մէվճուտ զամմ	224000	ին. լ.
Ճըզտան	» 3408000	» »
Պանգնօթ	» 380000	» »

Իհթիյաթըն թէահհուտաթա նազարէն, նիսպէթի եիւզտէ 52,67 բատտէսինտէ տիր:

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Տիւյունը Թէրէքքէսինտէն էսլիյէթ օլտուղը հալտէ 10 Թըլր. սանի 315 թարիխինտէ Գուրու Չէշմէտէ վէֆաթ իտէն …էր միւմարը հազրէթը Շէհրիյարի Սարգիս պէյին Թէրէքքէսինտէն ալաճաղը օլանլարըն, իշպու իլան Թարիխինտէն իթիպարէն նիհայէթ պիր մահա գատար Էվգաֆը Հիւմայուն գասամըլըղընա միւրաճաաթլա ալաճագլարընը պիր նէճճը չէրի իսպաթ իթմէլէրի վէ միւտտէթը մէզքիւրէտէն սօնրա միւրաճաաթ վուգու պուլուր իսէ, գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր:

10 Թըլր. սանի 324

ՔԻՐԱԼԸԳ ԽԱՆԷ

Պէյօղլունտա Սագըզ-Աղաճը ճիվարընտա գարանլըգ սօգագտա պէհէրի 6չար օտալը 2 պապ խանէ Թալէպլէրինին Թարլա-Պաշընտա 138 նումէրօտա Մկրտիչ էֆ. Էնքսէրճեանա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի: 8—8

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏԸՂԸ

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ

Գալաթա վէ Սթամպօլ

Սէրմայէսի 130 միլեօն գուրօն քէամիլէն մէվճուտ տըր

ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՉԷՍԻ 38,000,000 գուրօն տըր.

Պալըրճա չարթլար չունլար տըր Թէսլիմաթ ալթուն զըշ. իւզէրինէ օլաճագ տըր, վէ 50 զըշ.տան աշաղը Թէսլիմաթ գապուլ օլընմայաճագ տըր:

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ պու կիւնքի գարարա կէօրէ եալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպլաղ Թէսլիմ իտէն իչիւն 100 տէ $3^{1}/_{2}$ վէ պու միգտարը Թէճավիւզ իտէն պարըյէսի իչիւն անճագ 100 տէ 3 ֆայիզ վէրէճէք տիր. մամաֆիհ, բարա Թէսլիմ իտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալլի կազէթալարը իլէ խան պէրտար իթմէք չարթըյլա մէզքիւր ֆայիզի Թէնզիլ վէ եա Թէզյիտ մուխթար տըր:

100 լիրայի Օսմանիյէտէն աշաղը օլան Թէսլիմաթ իսթինիլայիկի անտէ իատէ օլունապիլիր:

Պունտան եօգարըգի մէպլաղաթ էվվէլինտէն վէրիլէճէք պիր իհպարի իչարա Թապի տիր չէօյլէ քի,

Լիր. Օսմ.տէն	Լիր. Օսմ. յէ գատար	
100	150	3 կիւն էվվէլ
151	200	6 « «
201	500	10 « «
501	1000	15 « «
1001 վէ պունտան եօգարը իչիւն		30 « «

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ իսթէտիկի անտէ ճըզտանտա կէօրիւլէն ալաճաղը սահիպը մէվտուաթա Թէճէտիյէ իտէրէք, մէրգումըն հիսապընը գաբամագ հագգընը մուհաֆազա իտէր

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ ազըլպաալը օլմայան նամընա տախի ճըզտան վէրէպիլիր՝ պու Թագտիրտէ մէխսուզաթը անճագ էվվէլճէ Թային իտիլէն վէքիլ վէ եա վասի իճրայէ սէլահիյէթտար տըր:

Ինթիյաթ սանտըղընտան մաատա Վինէր Պանգ Վէրայն պանգա մուամէլաթը տախի իճրա իտէր:

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՅ	Բարա
Պիրինճի պէյազ օգգասը	52-
Իքինճի » »	50-51
Մախլութ »	49-
Զավտարըը »	-47
Սէրթ պիրինճի »	-53
» օրթա »	51-52
Մախլութ սէրթ »	50-

Պու կիւն 1 վակօն Անատօլը վէ վակօն Րումէլի պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր:

ՈՒՆ	Ղրշ.
Եէրլի զըրմա Ա. չուվալ	102
» » Բ. »	98-

ՔԷՊԷՔ

Օգգասը $19^{1}/_{2}$ - բարա:

ԱՐՊԱ	
Տանիւպ քիլէսի	$16^{1}/_{2}$-$17^{1}/_{2}$
Րումէլի վէ Մէրսին	$15^{1}/_{2}$-16
Մըսըր էթրաֆ իսկէնտէրիէ… տա վարօրտա թէսլիմ բարա	34-
Եէրլի սարֆիյաթը իչիւն »	35-

ԲԱՄՊՈՒԳ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվըրբուլ 26 Հոկտ.

Յուլիս օգուստ.	4.64
Հոկտ. Նոյեմ.	4.60

ՊՈՒՂՏԱՅ ԲԻԱՑԱՍԸ

26 Հոկտ.

Նիւ-Եօրգ հազըր	101.3.4
» յուլիս իչիւն	105.3.4
» փետր. »	103.3.4
» սեպտ. »	102.1.2
Լիվըրբուլ հազըր	
» սեպ. »	7.4.3.4
» յուլիս »	7.5.7.8
Չիգակօ հազըր	
» սեպտ. »	95.
» յուլիս »	9.5.1

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 26 Նոյեմ.

Ինկիլիզ էսհամը Ինկ. լիր.	84.—
Օսմ. էսհամը Ունիֆիյէ	91.25
» » » գարանթը	91.25
Օսմանլը Պանգասը	18.12
Րուս 4%	84.—
Պուլկար իսթիգրազը	102.—
Գամպիօ Բարիզ 10 այվատէ	25.27

Բարիզ 26 Նոյեմ.

Գօնսօլիտէ Ունիֆիյէ աչըլըշ	91.50
» » գարանթը	91.60
Ֆրանսըզ էսհ. 3% ֆր.	96.60
Րումէլի չըմէնտօֆէրի	171.75
Օսմանլը րէժիսի էսհամը	375.
» Պանգասը	703.
Րուս % 1906	99.07
Գրէտի Լիօնէ	1196.
Իթալիա էսհամը	103.85
Սըրանտօ	96.42
Թրանսվաալ	58.—
Գամպիօ իւչ այ վատէ	25.115

Վիէննա 26 Նոյեմ.

Լօնտրա իւզէրինէ Գամպիօ	239.70
Րումէլի չըմէնտօֆէրի ֆր.	166.(.)
Օսմ. Րէժի ազսիօնը ֆր.	—.—

Պէրլին 26 Նոյեմ.

Րում. չըմէնտօֆէր (մարք)	141.—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.32

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Ունիֆիյէ տուն ագշ. գաբ.	99.37
» » էն եիւքսէք	100.09
» » էն աշաղը	99.30
Պու սապահ աչըլըշ	100.04
Րում. չըմ. ազչամ. գաբանըշ	171.37
» » էնյիւքսէք	172.25
» » էն աշաղը	171.25
» » աչըլըշ	171.51
Րէժի ազսիօնը Լ. Օս.	17.—
Նէճիֆ Քէօֆտա Թրամվայ շիրքէթի հիսսէ սէնէտաթը Լ. Օ.	2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	08.10
Ժուբանա	4.10
Օալիկառիօն Թրամվայ	485.
Ասիւրանս Օթօման	3.95
Լօրիօմ	56.50
Պանգ Նասիօնալ տը Դէւ	410.
Թրանսվաալ	58.—
Զաթրէթ	20.—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	$280.^{1}/_{2}$
» » » Բ.	$249.^{1}/_{2}$
Րըխթըմ Թահվիլաթը գ.գ.	433.
Պալեա	446.
Գարասու	035.
» Օրտինէր	032.
Անատօլու չըմ. ազսիօնը	14.20
Շիր. Խայրիյէ հիսսէ. Լ.Օ.	37.75
« « Համիտիյէ	2.40

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զչ.տան	Ղչ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107.38
Մէթալիք	100.
Ինկիլիզ լիրասը	109.37
Ֆրանսըզ լիրասը	87.16
Բօլ	89.20
Գրիմից ալթունը	50.
Գարպօն գայմէսի	8.71
Լօնտրա չէք	110.05
Բարիզ չէք	22,28

ՏԻՒՑԻՒՆԸ ՌՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Պէյրութ Թրամվայ վէ էլէքթրիք շիրքէթի Օսմանիյէսինին, սախրէն մէվդըյը Թէտավիւլէ խարած իյէտիյի 1 Նումէրոտան 3000 Նումէրոյա գատար 3 պին ատէտ պէհէրի 500 ֆրանգլըգ Թահվիլաթըն տամղա րէսմի իյֆա իտիլտիյի ճիհէթլէ մէզքիւր Թահվիլաթը համիլ օլանլարըն Կալաթա տամղա իտարէսինէ միւրաճաաթլա հիչ պիր խարճ վէ մասրաֆ վէրմէքսիզին Թահվիլաթա տամղա վազ իթթիրմէլէրի ալէտքատարլարընա իլան օլունուր։

(Մէօհր)

ՆԷ ԱՐԷԹԻ ՌՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

11/24 Նոյմ. 1908 3—3

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպայաա օլունաճագ սապօն մէվզըի միւնագասայա վազ իտիլտիկինտէն, շէրաիթը միւթէֆէրայը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին 10-տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւթաահըտէն նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարէլէյհայա կէլմէլէրի։

12 Թըշր. սանի 324 3—2

ՀԱՐԳԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Տէմիր քիւրէք ատէտ 14000՝ պէհէրի 3 ղրշ.

Նանը ավիզ սանը՝ ատէտ 14000, պէհէրի 3 ղրշ.

Ալաֆր. ֆասըլ Թագըմը՝ պիր սէնէտէ լիւզումի մըգտար, պէհէր Թագըմը 70 ղրշ.

Ալաթուրգա ֆասըլ Թաքըմը՝ պիր սէնէտէ լիւզումի մըգտար, պէհէր Թագըմը 30 ղրշ.

Բլանչալը գանթար՝ պիր սէնէտէ լիւզումի մըգտար, պէհէրի 100 ղրշ.

Խամխա տօլապը՝ պիր սէնէտէ լիւզումի մըգտար. պէհէրի 15 ղրուշ.

Նէմենի 1000-տէն 1500 չիֆթ՝ պէհէր չիֆթի 14 ղրշ.

Նիզամիյէ Սարաճխանէ անպարը իչիւն լազըմ օլան պալատէ մուհարրէր էշիյայը քէնտի սըրալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիյաթլարըյլա վէրէճէք վար տըր. Թըշր. սանինին 16ընճը կիւնիւ սոն գարարը, էրթէսի կիւնիւ 100-տէ 5 էնտիրիլմէսի գապուլ օլունաճագ տըր. պու ֆիաթտան աշաղը վէրէճէք իսթէյէնլէր՝ Հարպիյէ Նէզարէթի լէվազըմաթը աքէրիյէ տաիրէսինէ կէլսունլէր։

12 Թըշր. սանի 324 3—2

C F R
ՌՈՒՄԱՆԻԱ
ՎԱՊՕՐ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷՅԷ Լօյտէնտէն էվվէլ ՀԱՐԷՔԷԹ Ալաֆր. սաաթ 10տա

Վաբօրլար		
Ռօմանիա	Սեպտ.	19 ճ. էրթ.
»	»	22 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	26 ճ. էրթ.
Իմբէրիալ Թրայան	»	20 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	Հոկտ.	3 ճ. էրթ.
Տաչիա	»	6 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	10 ճ. էրթ.
Ռօմանիա	»	13 սալը

ԻԶՄԻՐ ՎԷ ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ Հարէքէթ ագշ. ալաֆր. սաաթ 1տէ

Վաբօրլար		
Իմբէրիալ Թրայան	սէպտ	19 ճ. էրթ.
Տաչիա	»	26 ճ. էրթ.
Ռօմանիա	հոկտ	3 »
Րէկալ Կարօլ	»	10 ճ. էրթ.

ԵՕԼՃՈՒԼԸՆ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

		սաաթ
Տէրսաատէթ	Քէօսթէնճէ	12
»	Իզմիր	18
»	Իսքէնտէրիյէ	52
»	Վիէննա	45
»	Բարիզ	62
»	Պէրլին	50
»	Լօնտրա	72

Վաբօր սէֆէրլէրի Քէօսթէնճէտէ Շարգ Էքսբրէսի գաթարըյլա Պէրլին վէ Ռումանիա էքսբրէսլէրինին վագթը հարաքէթլէրինէ կէօրէ իճրա օլունըր։

Տօղրուտան տօղրույա վէ եա մուխթէլիֆ սուրէթտէ հէր եէր իչիւն եօլճու էշիա վէ էմթաա նագլ օլունուր։

Ֆիյաթլար էսասէն Թէնզիլ իտիլմիշ օլուպ, ֆէվգէլատէ Թէնզիլաթ իլէ 90 կիւն հիւքմի օլմագ իւզրէ հարէքէթ վէ ավտէթ պիլէթլէրի տախի վէրիլիր։

Էքսբրէստէն մաատա վաբօր Քէօսթէնճէյէ վասըլ օլտուղընտա, կէճէլէյին սուրէթը մախսուսէտէ պիր Թրէն հարէքէթ իտէճէկինտէն, հէր սապահ Բուքրէշտէն Էվրօպայա կիթմէք իսթէյէնլէր՝ պու Թէրթիպատըն իսթիֆատէ իտէպիլիրլէր։

Էքսբրէս գաթարը իլէ հարէքէթ իտէճէք օլան միւհթէրէմ եօլճուլար՝ տէրհալ վաբօրըն եանաշտըղը րըխթըմ իւզէրինտէ պուլունան Թրէնէ պինէպիլիրլէր։

Տահա զիյատէ Թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա րըխթըմ իւզէրինտէ պուլունան պաշ աճէնթէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ՏՂԱՑՈՑ ՊԱՏՐՈՒՀԱՍԸ

ՌԱՉԻՏԻՏԻԹԻՒՆԸ (Ռաչիտիզմ) պէտք է խնամով եւ շուտով դարմանել. ապա թէ ոչ այն հիւանդութեան ենթակայ խեղճ մանուկը իր կեանքին բովանդակ տեւողութեան մէջ խեղանդամ կը մնայ։ Հետեւաբար դուք, ով բարի Ծընողներ, պէտք չէ զանցառու ըլլալ գործածելու այս դեղը որ այնքան գործածական է, եւ որուն բարերար ազդեցութիւնը ապահով, անմիջական եւ տեւական է։

ԷՄՈՒԼՍԻՕՆ ՍՔՕԹԸ

Միշտ պահանջեցէք այս դեղը որուն «Ձկնորս» մարքայով որ Էմիւլսիոն Սքոթինն է.

որ պատրաստուած է մորի ձկան իւղով եւ կիրի ու սօտայի հիբօֆօսֆիթով։

Այս դեղին գործածութեամբ ձեր պզտիկ հիւանդին ոսկորները պիտի վերակազմուին, պիտի զօրանան, միսերը պիտի վերանորոգին զօրաւոր ու առողջ կերպով։

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

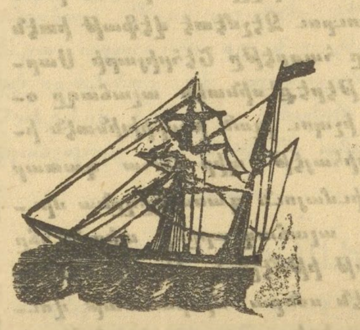

ԽԸՏԻՎԱՑԼ ՄԱՑԼ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ԳԱՐՏԱՆ Հաֆթէյինին սիւվար օլտուղը «Օռմանիէ» վաբօրը՝ ալաֆր. նոյէմպրին 15ինճի բազար կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Իսքէնտէրիյէտէն Տէրսաատէթէ կէլէճէք վէ ալաֆր. նոյէմ.ին 24ինճի սալը կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ Միտիլլի, Իզմիր, վէ Բիրէյէ օղրայարագ Իսքէնտէրիյէյէ միւվասէլէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՐՏԱՆ Ֆէնտլէյին սիւվար օլտըղը «Տագահլիէհ» վաբօրը ալաֆր. նոյէմպրին 18ինճի չարշէնպէհ կիւնիւ Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ վէ նոյ.ին 21ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Կէլիպօլը, Չանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Ռատօս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թարապլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտէ օղրայարագ Իսքէնտէրիյէյէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՐՏԱՆ Ֆրէժմանըն սիւար օլտըղը «Մէնզալէհ» վաբօրը՝ ալաֆր. նոյէմպրին 19ընճը բէնճ. կիւնիւ սապահլայըն սաաթ 12տէ Ինէպօլու, Սամսուն, Կիրասոն վէ Րիզէյէ օղրայարագ Թրապիզօնա հարէքէթ իտէճէք տիր։

Վաբօրտա էլէքթրիգ զըյասը պուլունտուղունտըր կիպի, էհմէքլէր պիրինճի նէվ օլուպ, սուֆրա իւզէրինտէքի շարապլար տախի մէճճանէն վէրիլէճէք տիր։

Պու պապտէ զիյատէ Թաֆսիլաթ իսթէյէնլէր՝ Կալաթատա Րըխթըմ իւզէրինտէ Մէյմէնէթ խանընտաքի մէրքէզ աճէնթէսի վէ նախտ Սթամպօլտա Վալիտէ Սուլթան խանընտաքի շիւպէյէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔՆԹԱՅԼ
ՎԷ
ՆՈՐԹՀԸՆ
ԵԱՆԿԸՆ ՎԷ ԷՕՄԻՒՐ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱԼԱՐԸ

Սէրմայէ էսքիւնի	Ինկ. լիրասը	6,000,000
1907 սէնէսինտէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	5,941,859
1907 » իհթիյաթ աքչէսի	» »	25,203,824

Շէրաիթը միւթէտիլէ իլէ մըգտարը մէպլաղը քիւլլի օլան սիկուրթալար գապուլ օլունուր

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
ԻՆԿԻԼԻԶ ՊԱՅՐԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէ	Ինկ. լիրասը	500,000
Իհթիյաթ աքչէսի	» »	564,225

Խասարաթ Թազմինաթը տէրհալ Թէէտիյէ օլունտուղը կիպի, Թէէտիյաթ գայէթլէ ղանի վէ քէմալը ատլ ու հագգանիյէթլէ իճրա օլունըր։

Տէրսաատէթտէ ումումի աճէնթէլէր ԳԱՌՆԻԿ ՍԷՐՈՒՊԵԱՆ ՎԷ ՄԱԽՏՈՒՄԸ Գալաթա, Մէհմէտ Ալի-Բաշա Խանի

Թաշրատա մուհիմմ մահալլէր իչիւն միւպթէտիր աճէնթ վէքիլլէրի արանըլմագտա տըր։

ԷԿԷՐ ՇԻՔ ՄԻՆՆԱՍԻՊ ՎԷ ՊԻՉԻՄԼԻ ԿԻՅԻՆՄԷՔ
ԷԿԷՐ ԷՀՎԷՆ՝ ՏԱՅԱՆԸԳԼԸ ՎԷ ԿԸՍԹՕԼԸ ԿԻՅՄԷՔ
ԷԿԷՐ ՀԷՐ ՊՈՒՆԼԱՐԸ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻԶ

Մ. ՎԷ Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ
ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԷ
ԳՈՒՄԱՇ ՎԷ ԹԷՐԶԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆԱ

Տէրսաատէթտէ Զարչըի Քէպիրտէ Զալխաճը խանը ալթընտա Ն. 6 վէ 8է միւրաճաաթ իտէպիլիրսինիզ։

Օրատա

զէնկին վէ տիւյլիւ չինէթլէրինէ մախսուս սաֆի Ինկիլիզ գումաշլարը վիւրսաթ իթմիշ օլմաղլա, էն Թիթիզ միւշթէրիլէրի պիլէ մուամէլէի միւսթագիմանէ վէ սայ ու ամէլ իլէ մէմնուն իթտիրիլիր։

Բալթօ, բարտըսիւ, գօսթիւմ, բանթալօն վէ ֆանթէզի ժիլէլէրէ իհթիյաճը օլան զէվաթը քիրամըն պիրինճի Ինկիլիզ գումաշլարընտան մամուլ էլպիսէլէրէ մաշ օլմագ իսթէրլէրսէ Շահնազարեան պիրատէրլէրին գումաշ Թէճարէթխանէսինէ րաճաաթ իթմէլիտէրլէր, օրատա հէր ճինս չուհալար միւսթէճէմա պիր ֆիրքաթլա իմագտա տըր քի, պու կիպի գումաշլար պաշգա եէրտէ պուլունմագ իմքեանտըր։

զիէր գումաշ մաղազասընտա Ինկիլիզ ճինսինտէն օլմայան պիր գումաշ պուլունմայա պէտէլ զօօթիւմլիք հէտիյէ վէրիլէճէք տիր։

Պինահէնալէյհ պու պիր Ֆըրսաթ տըր քի արզու իտէնլէր իսթիֆատէ իտէպիլիրլէր։

Պէյօղլունտա գատար չըգըպ տա ֆազլա մէսարիֆ իտէճէք վէ 100-տէ 60 պահալը ֆիյաթլա Ինկիլիզ մալի սաթըն ալաճագ եէրտէ հէր ճինստան կըմթօլը ալէտ վէ տայանըգլը Ինկիլիզ մալի պուլունմագ իչիւն մաղազամըզա միւրաճաաթ իթմէք քեաֆի տըր։

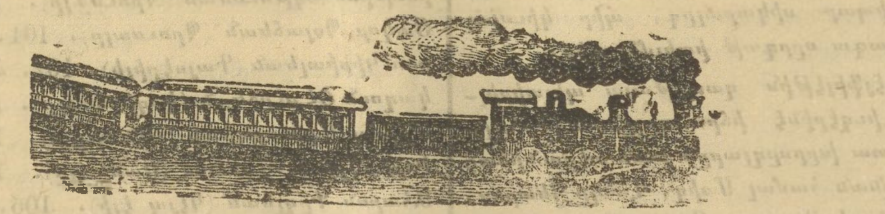

ՊԱՂՏԱՏ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԸ
ՇԻՐՔԷԹԸ ՇԱՀԱՆԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷՍԻ

1908 սէնէսի Սէպտ.ին 4ննճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն աշաղըտա իշաճէ գաթարլարըն հարէքէթինի միւպէյյին վագթ նամէ տըր,

ԳՕՆԻԱ-ԷՐԷԳԼԻ ՊՈՒԼԿՈՒՐԼԸ ԽԱԹԹԸ

Էշիա վէ եօլճու գաթարը Նօ. 622			Սթ.	Տգ.
Գօնիա	ազհ.	հար.	12	30
Գաչին խան		»	1	1
Չոմրա		»	1	45
Արըգ Էօրէն		»	2	13
Մանտասուն		»	2	42
Գարաման		մուվ.	3	13
		հար.	3	28
Սիւտօվլա		»	3	54
Այրանճը Տէրպէնտ		»	4	44
Ալաճա		»	5	20
Էրէկլի		մուվ.	5	45
		հար.	6	5
Պուլկուրլու	ազհ.	մուվ.	6	20

Էշիա վէ եօլճու գաթարը Նօ. 621			Սթ.	Տգ.
Պուլկուրլու	ազհ.	հար.	6	35
Էրէկլի		մուվ.	6	53
		հար.	8	50
Ալաճա		»	9	17
Այրանճը Տէրպէնտ		»	10	01
Սիւտօվլա		»	10	43
Գարաման		մուվ.	11	07
		հար.	11	22
Մանտասուն		»	11	55
Արըգ Էօրէն		»	12	24
Չոմրա		»	1	—
Գաչին խան		»	1	35
Գօնիա	ազհ.	մուվ.	2	06

ՌՕՍԻԱ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Հաշմէթլու իմփէրաթօր հազրէթլէրինին 1881 մարտ 20 թարիխլի էմրնամէսիյլէ մէէզուն օլմըշ տըր.

Գումպանեանըն մէրքէզի Բէթէրսպուրկտա գումպանեանըն օթէլինտէ տիր։

Գումպանեանըն Թէքմիլ Թէէտիյէ օլունան սէրմայէսի 10,666,666 ֆր. տըր։

Թէէմինաթ աքչէսի՝ 149,582,000 ֆր. տան զիյատէ տիր։

Գումպանեանըն սիկուրթա եազըլանլարա Թէէտիյէ օլունան Թազմինաթ վէ սէրմայէլէրի՝ 355,840,000 ֆրգ. տըր։

1904 սէնէսի գարֆընտա «բրիմ» վէ ֆայիզլէր՝ 64 միլեօն 553 պին ֆր. տըր։

Գումպանեա գայէթ էհվէն շէրաիթլէ

Եանկընա գարշը սիկուրթա իտէր
Նագլիյաթ Թէհլիքէլէրինէ գարշը սիկուրթա իտէր
Հայաթ սիկուրթա իտէր։
Հէր նէվի գազալարա գարշը սիկուրթա իտէր
Տէմիր եօլը վէ վաբօրլա եօլճուլուգ գազալարընա գարշը սիկուրթա իտէր։
Ինսան ամէլլէրինին գըըլմասընա գարշը սիկուրթա իտէր։

Հէր նէվի մալիւմաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա Վօյվօտա սօգաղընտա Ազարեան խանընտա Տէրսաատէթ շիւպէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

Տէրսաատէթ շիւպէսի միւտիրի Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

ՍԱՉ ՍԱԳԱԼ ՎԷ ՊԸՅԸՂԸՆ ՉՕՂԱԼՄԱՍԸ
ՎԷ
ԿԻՒԶԷԼԼԻԿԻՆ ՄՈՒՀԱՖԱԶԱՍԸ ԻՉԻՒՆ

ՔԻՆԻՆ ՄԻԿՕՆ
ԳՈՒԼԼԱՆԸՆԸԶ

ՔԻՆԻՆԱ ՄԻԿՕՆ սույը՝ խուսուսի պիր վէճհլէ իմալ օլունմուշ օլուպ՝ սաչլարը չօղալթմագ իչիւն էն պիրինճի նէպաթի խասսէլէրի հավի օլունգլուտան, պաշը սէրին թութար, սաչլարըն րէնկինի տէյիշտիրմէզ, վէ տօքիւլմէսինէ մանի օլուր։ Կալտէլէր՝ չօճուգլարընըզ իչիւն ՔԻՆԻՆԱ ՄԻԿՕՆ սույունը գուլլանընըզ քի, իլէրուտէ բարլագ, կիւզէլ վէ սըգ սաչլարա մալիք օլսունլար։

ՆԷՃԻՊԱՆԻ ՎԷՔԻԼԻ. — Միլլանոտա ՄԻԿՕՆ վէ շիւրէքեասը։

ՄԻՒՀԻՄՄ ՏԷՓՕՍԻ. — Պէյօղլունտա Թիւնէլ խանընտա Մ. Ալլէրթի, Գալաթատա Մ. Սթավրօ Եանօբուլօ։

Թաշրալարտան օլունաճագ սիփարիշլէր իչիւն եալընըզ Միհրան Փափազեան վէ շիւրէքեասընա միւրաճաաթ իտիլմէլիտիր։ Պապը Ալի ճատտէսի Նօ եիրմի

Լ՚ԻՒՆԻՕՆ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

1828 L'UNION DE PARIS

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԳԸԼԸՆՄԸՇ

Մէրքէզը խարէքի Բարիզտէ Վանտօմ մէյտանընտա խուսուսի տաիրէլէրինտէ

Սէրմայէ վէ իհթիյաթ 329,000,000 ֆր.։ Պու Շիրքէթ գայէթ միւսաիտ շէրաիթ իլէ Թուրքիատա սիկուրթա գաբուլ իտէր։ Հէր նէվի սիկուրթա մուամէլաթը, մէսէլա շէրաիթ հալինտէ միւխթէլիթ (միքսթ) Թրամուայ վէ սաիրէ սիկուրթալարը իճրա էյլէր։ Շիրքէթ Պանգասը Օսմանլը Պանգասը տըր։ Թուրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւտիրիյէթը ումումիյէ Սթամպօլտա Սուլթան Համամընտա Գաթըրճը օղլու Բասաժը։

Միւտիրի Ումումիսի ՍԻՄՕՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ՝
Միւտիր՝ ՄԻՀՐԱՆ Տ.-ՆԷՐՍԷՍԵԱՆ

Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր Թարաֆընտա խուսուսի աճէնթալարը վար տըր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1324 սէնէսի նոյէմպրին 1ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն իւանը ախէրէ տէկին սէվահիլի միւթէճաւիրէ վաբօրլարըն վագթ ու հարաքէթլէրի

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԽԱԹԹԸ

Նէվմիյէ իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինտէն Քէօբրիյէ

Սթ. Տգ.
1 45 Պ. ատա, Հէյ. Պուրկ. Քընալը (1)
2 45 Բէն. Քարթ. պէօ. ատա Հէյպ. պուր. գընալը, (Պ. ատատան 3. 30տէ)։ (2)
8 Եալօվա, պ. ատա, Հէյ. (պ. ատատան 10տա (4)
9 15 Բէնտ. Գարթ. պ. ատա, Հէյ. պուրկ. գընալը։ Գատըքէօյ, (պ. Ատատան 10տէ)

Քէօբրիւտէն Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինէ
3 45 Քատըք. Քըն. պուրկ. հէյպէլի պ. ատա, գար. Բէնտ. (2)
3 30 Հէյ. պ. ատա, Եալըվա (4)
10 15 Քընալը, պուրկ. Հէյ. պ. ատա գարթ. բէնտ.* (3)
11 30 քըն. պուրկ. Հէյպ. պ. ատա *

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՃՐԱ ՕԼԸՆԱՃԱԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինտէն Քէօբրիյէ
2 — Բէնտ. գարթ. պէօ. ատա, Հէյ. պուրկ. գընալը (պ. Ատատան 2.45տէ(1)։
9 30 Բէնտ. Քար. Պ. Ատա Հէյպէլի պուրկ. Քըն. Գատ. (պ. Ատ10.15)

Քէօբրիւտէն Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինէ
4 — Քատըք. Քընալը, պուրկ. Հէյ. Պ. Ատա Քարթ. Բէնտ.*(1)
10 15 Քընալը, պուրկ. Հէյպ. Պ. Ատա Գարթալ Բէնտ. *

ԱՅ ՍԹԷՖԱՆՕՍ ԽԱԹԹԸ

Այ Սթէֆանօստան Քէօբրիյէ
2 30 Այ Սթէֆանօս, Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնի գաբու, Գումգաբ.
4 30 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնի-Գաբու, Գումգաբու, Քէօբրի

Քէօբրիւտէն Այ-Սթէֆանօսա
3 30 Տօղրու Մագրիքէօյ

11 15 Քէօբրիւ, Գումգաբու, Եէնիգաբ. Սամթ. Մագրիքէօյ, Այ Սթէֆանօս

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԽԱԹԹԸ

Նէվմիյէ իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր

Քէօբրիւտէն Սապահ Սթ.Տգ.	Քէօբրիւտէն Ագշամ Սթ.Տգ.	Գատըքէօյինտէն Սապահ Սթ.Տգ.	Գատըքէօյինտէն Ագշամ Սթ.Տգ.
— —	5 40	— —	5 40
	6 20		6 20
	7 45		7 45
	8 30		8 30
1 50	9 15	1 50	9 10
2 25(5)	9 55*(6)	2 35	9 50
	10 35*(6)		10 30
3 5	11 15*(6)	3 35	11 10
4 15	11 55*(6)	4 15	11 50
5 —	12 35*(6)	5 —	12 35

Բազար կիւնլէրի իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր

Քէօբրիւտէն Սապահ Սթ.Տգ.	Քէօբրիւտէն Ագշամ Սթ.Տգ.	Գատըքէօյինտէն Սապահ Սթ.Տգ.	Գատըքէօյինտէն Ագշամ Սթ.Տգ.
— —	6 15	— —	6 15
—	7 —	—	7 —
—	8 —	—	8 —
—	8 45	—	8 45
2 30	9 30	2 30	9 30
3 15	10 15*	3 15	10 15
4 —	11 —*	4 —	11 —
4 45	11 45*	4 45	11 45
5 30	12 30*	5 30	12 30

(*) Իշպու իշարէթլի սէֆէրլէրտէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր։

Միւճէրրէպ մուխաթարանըն մէնի վուգուա մագսատընտա մէյնի վաբօրլարըն վագթը հարէքէթլէրի հուլուլընտա պիլէթ սաթըլան մէվգըլարտա իսքէլէ գարտըլարընըն գարատըլմասը իչիւն մէմուրը մախսուսլարընա էմր վէրիլմիշ օլտուղընտան եօլճուլարըն պիլէթլէրինի վագթընտա ալըպ վաբօրլարա կիրմէլէրի վէ իսքէլէ գարտըլարը գապանըր իքէն մէմուրլարա պիր կէօնա մուամէլէի ճէպրիյէտէ պուլունմամալարը րիճա օլունըր։

Խաթ սէյիրլէրինին րույէթինէ մանի օլաճագ տէրէճէտէ սիսլի օլան հավալարտա վաբօրլարըն պուլունտուգլարը իսքէլէլէրտէն սիս աչըլընճայա գատար հարէքէթ իթմէյէճէքլէրի իլան օլունըր։

(1) Իշարէթլի սէֆէրլէր նոյէմպրին 15ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր չէրէքէ սօնրա հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

(2) Իշպու իշարէթլի սէֆէր Գարթալտա 5.53տէ Հայտար Բաշայա հարաքէթ իտէն Թրէնէ Թէսատիւֆ իտէճէք տիր։

(3) Իշպու իշարէթլի սէֆէր Գարթալտա 12.52տէ Հայտար Բաշայա հարաքէթ էտէն Թրէնէ Թէսատիւֆ իտէճէք տիր։

(4) Իշպու իշարէթլի սէֆէր ճաֆթատա 3 կիւն Ծում. էրթ., բազ. էրթէսի, բէնճշէնպիհ կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տըր։

(5) Իշարէթլի սէֆէր տօղրու Մօտայա վէ Մօտատան սաաթ 3տէ հարաքէթլէ Գատըքէօյինէ օղրայարագ Քէօբրիւյէ կէլէճէք տիր։

(6) Իշարէթլի սէֆէր Գատըքէօյինտէն սօնրա Մօտայա օղրայարագ քէօբրիւյէ կէլէճէք տիր։

ՄԷՍՈՒԼԸ ԿԱԶԷԹԱ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ